

Norsk jernbanemuseums
årsrapport 2025

Februar 2026

Forsidebilde: Damplokomotivet Caroline på
Hamar stasjon Foto: Vasco T. Duarte

Innhold

I	Leders beretning.....	4
I.1	Innledning.....	4
II	Introduksjon til virksomheten og hovedtall	5
II.1	Samfunnsoppdrag	5
II.2	Organisasjon og ledelse	6
II.3	Hovedtall og økonomiske nøkkeltall	6
III	Årets aktiviteter og resultater	8
III.1	Samlet vurdering av resultater, måloppnåelse og ressursbruk.....	8
III.2	Mål 1: Norsk jernbanemuseum skal forvalte og formidle levende kulturarv	8
III.3	Mål 2: Norsk jernbanemuseums samlinger skal være relevante og tilgjengelige, både fysisk og digitalt	19
III.4	Mål 3: Norsk jernbanemuseum skal legge til rette for forskning og kunnskapsproduksjon av norsk jernbanehistorie.....	26
III.5	Øvrig rapportering.....	27
IV	Styring og kontroll i virksomheten	30
IV.1	Overordnet vurdering av styring og kontroll.....	30
IV.2	Nærmere omtale av vesentlige forhold ved styring og kontroll	30
IV.3	Risikostyring og internkontroll	31
IV.4	Fellesføringer	34
V	Vurdering av framtidutsikter	37
VI	Årsregnskap	38
	Ledelseskommentarer til Norsk jernbanemuseums årsregnskap 2025	38
	Kontantregnskapet.....	40
	Virksomhetsregnskapet 2025.....	46
	Resultatregnskap	49
	Balanse.....	50
	Statens kapital og gjeld.....	51

I Leders beretning

I.1 Innledning

Norsk jernbanemuseum har et bredt samfunnsoppdrag. Museet arbeider kontinuerlig med å samle inn, bevare, dokumentere, forvalte og formidle jernbanehistorien. Jernbanehistorien formidles gjennom museets utstillinger, digitale plattformer, fagbiblioteket og digitale arkiv, samt ved kjøring av historiske tog på det nasjonale jernbanenettet og museumsbanen. Slik gjøres kunnskapen tilgjengelig for et bredt publikum. Med visjonen «Vi forteller jernbanehistorien» løses samfunnsoppdraget og setter retning for fremtiden.

2025 har vært et år preget av høy aktivitet. Museet videreutviklet drift, formidling og organisasjonsutvikling, og har samtidig levert på flere krevende oppdrag av stor strategisk betydning. Kompetansebygging har vært et viktig satsingsområde, med kurs, øvelser og opplæring for ansatte og frivillige.

Ved å sikre drift, vedlikehold og restaurering av historiske objekter har vi sikret kulturarven for fremtiden. Blant annet kom Urskog tilbake fra revisjon, og fungerte driftssikkert gjennom sommersesongen og vinduene i Stålvognene ble skiftet ut. Samtidig er formidlingen styrket med nye aktiviteter, opplevelser og arrangementer som har engasjert publikum i alle aldre. Museet har bevisst arbeidet for å være en synlig og aktiv aktør, i tillegg til den løpende driften med daglig formidling, henvendelser, vedlikehold og besøksrettet aktivitet, som gjør museet levende gjennom hele året.

Tilskuddsordningen har også i år vært et viktig virkemiddel for å ivareta jernbanekulturminner over hele landet. De mange prosjektene som får støtte, viser bredden og betydningen av jernbanehistorisk arbeid i Norge.

Organisasjonen har levert på større oppdrag, hvor særlig to var omfattende og betydningsfulle for museets fremtid. Disse speiler museets ambisjoner om ny hovedutstilling på sikt, og om å opprettholde kjøring av historiske tog på det nasjonale jernbanenettet. Arbeidet med å sikre sportilgang og hensettingsplasser på kort og lang sikt har vært prioritert gjennom året. Arbeidet pågår og vil videreføres.

Den totale måloppnåelsen vurderes som tilfredsstillende. Året har lagt et grunnlag for videre utvikling, samtidig som behov for videre profesjonalisering innen arbeidsprosesser, digitalisering og planverk er til stede.

Engasjementet, fagkunnskapen og samarbeidsviljen blant ansatte og frivillige er avgjørende for at samfunnsoppdraget løses på en god måte. Jeg er stolt av arbeidsinnsatsen som medarbeiderne legger ned hver dag, og vil benytte anledningen til å takke alle ansatte, frivillige og samarbeidspartnere for godt samarbeid i 2025. Vi ser frem til et nytt år med videre utvikling og nye muligheter.

Hamar, 26. februar 2026

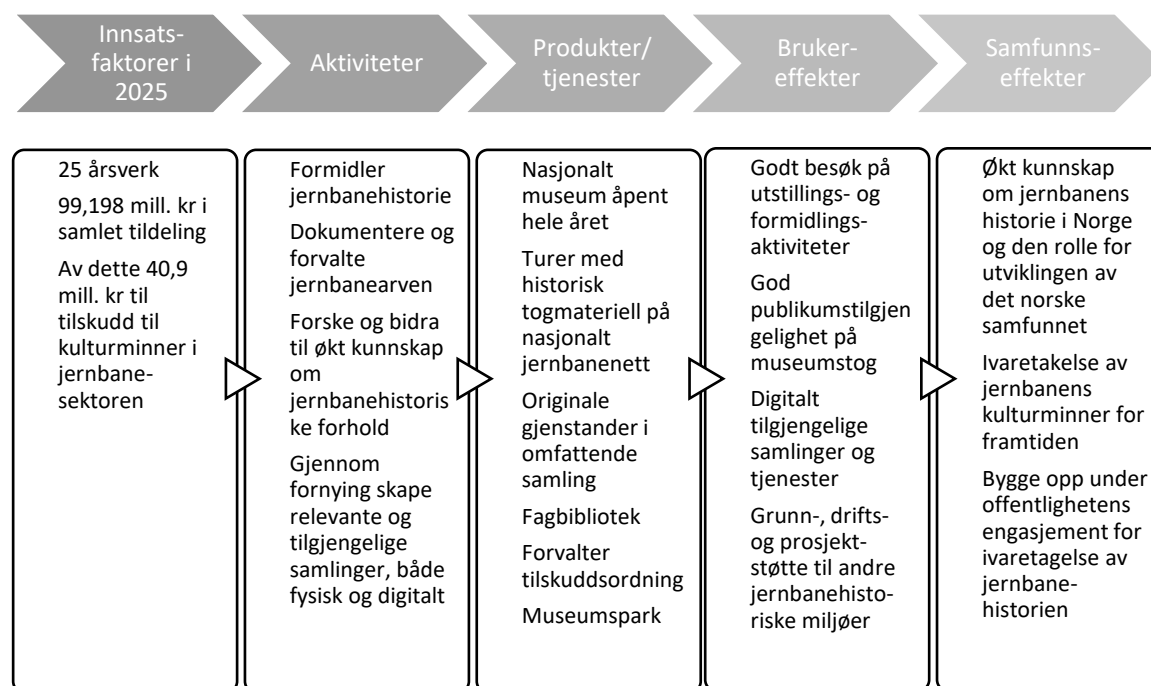

Marie Beate Rise
direktør
Norsk jernbanemuseum

II Introduksjon til virksomheten og hovedtall

Norsk jernbanemuseum ble stiftet i 1896 og er et av verdens eldste jernbanemuseer. Jernbanemuseet er et ordinært statlig forvaltningsorgan underlagt Samferdselsdepartementet, som har delegert etatsstyringen til Jernbanedirektoratet. Det innebærer at Jernbanedirektoratet fastsetter instruks og tildelingsbrev for Norsk jernbanemuseum, og bevilgningen til jernbanemuseet gis over Jernbanedirektoratets budsjettkapittel.

Figur 1 Norsk jernbanemuseums mål- og resultatkjede

II.1 Samfunnsoppdrag

Samfunnsoppdraget til Norsk jernbanemuseum er å dokumentere jernbanens historie i Norge og dens rolle for utviklingen av det norske samfunnet. Det overordnede målet for Norsk jernbanemuseum er å dokumentere og formidle den norske jernbanevirksomhetens utvikling, og bidra til økt kunnskap om jernbanehistoriske forhold. Norsk jernbanemuseum skal være en fremtidsrettet museumsaktør og skal etablere nye og videreutvikle eksisterende formidlingsopplegg.

Norsk jernbanemuseum skal bidra til å ivareta jernbanens kulturminner, særlig det historiske materiellet. Som nasjonalt museum, skal Norsk jernbanemuseum ha transparente museumsfaglige prosesser og være etterrettelig. All formidling skal være basert på de beste tilgjengelige kilder. Norsk jernbanemuseum skal sikre at Slottets behov for kjøring med tog/kongevogn dekkes, bistå Jernbanedirektoratet i arbeidet med utredninger eller andre nødvendige oppgaver der museet har sentral kompetanse..

Hovedprioriteringer, mål, styringsparametere og oppdrag fastsettes i det årlige tildelingsbrevet.

Årsrapport 2025 for Norsk jernbanemuseum

Tabell 1 Utvalgte nøkkeltall for Norsk jernbanemuseum

Hovedtall for Norsk jernbanemuseum	2025	2024	2023
Fast ansatte per 31.12 (antall)	25	25	24
Avtalte årsverk (antall)	24,1	23,0	21,7
Utførte årsverk per 31.12. (antall)	22,2	21,1	20,7
Samlet tildeling kap. 1352, post 01 og 76 (mill. kroner)	99,2	91,5	75,4
Utnyttelsesgrad av bevilgning post 01 (prosent)	92 %	97 %	104 %
Driftskostnader post 01 (mill. kroner)	53,8	50,3	49,7
Lønnsandel av samlede driftskostnader (post 01)	46,9 %	45,1 %	47,3 %
Lønnskostnader per årsverk (kroner)	1 097 031	1 070 911	1 135 338
Konsulentandel av driftskostnader	6,1 %	6,4 %	7,3 %
Andel administrative utgifter	25 %	31 %	27 %
Administrative utgifter per årsverk	612 608	727 260	660 261
Kvinner i ledelsen (prosent)	75 %	75 %	50 %
Brutto månedslønn i gjennomsnitt, kvinner (kroner)	63 336	58 217	49 992
Brutto månedslønn i gjennomsnitt, menn (kroner)	59 013	55 978	59 249
Fast ansatte kvinner (prosent)	56 %	52 %	46 %
Fast ansatte menn (prosent)	44 %	48 %	54 %
Antall besøkende ved museet	30 197 ¹	32 360	28 830
Antall passasjerer fraktet i museal togdrift på det nasjonale jernbanenettet	886	1 155	1 227

¹Norsk jernbanemuseum er medarrangør og teknisk leverandør til festivalen Stoppested verden. Nedgangen skyldes i hovedsak nedgang i antall besøkende til festivalen.

III Årets aktiviteter og resultater

III.1 Samlet vurdering av resultater, måloppnåelse og ressursbruk

Det overordnede målet for Norsk jernbanemuseum er å dokumentere, ta vare på og formidle den norske jernbanevirksomhetens utvikling, og bidra til økt kunnskap om jernbanehistoriske forhold. Norsk jernbanemuseum skal være en fremtidsrettet museumsaktør og skal etablere nye og videreutvikle eksisterende formidlingstilbud. Årets aktiviteter og resultater presenteres ut fra målene i tildelingsbrevet.

Hovedprioriteringer for Norsk jernbanemuseum for 2025 har vært:

- Oppfølging og gjennomføring av museets pågående strategi- og utviklingsprosess
- Utvikle et godt samarbeid med de frivillige i jernbanemiljøet
- Styrke kundeopplevelsen for våre besøkende
- Forbedre den interne styring og kontrollen
- Systemer som sikrer god styring av budsjettildelingen med tilhørende fullmakter.
- Etterlevelse av policyer og prosedyrer
- Oppfølging av eventuelle funn fra Riksrevisjonen
- Oppfølging av evaluering av tilskuddsordningen, herunder mer forutsigbar utbetalingsprosess

Norges jernbanemuseum har tatt viktige grep for å sikre god styring og kontroll, sammen med en helhetlig utvikling av museumsdriften. «Strategi for Norsk Jernbanemuseum 2025–2028» som ble vedtatt i januar 2025, er forankret i samfunnsoppdrag og føringer fra Jernbanedirektoratet, og brukes aktivt i arbeidet med å videreutvikle museet. Hovedprioriteringene for 2025 har blitt fulgt opp som del av strategiprosessen, men også løpende gjennom året, noe som framgår av videre kapitler. Arbeidet med å nå hovedmålene krever kontinuerlig forbedring og tilpasning. Flere av prioriteringen krever lengre tidshorisont, og de positive effektene vil vise seg over tid.

Museet har brukt store deler av året på å svare ut flere store oppdrag, som har krevd mye av museets kapasitet. Det er jobbet målrettet med organisasjonen i møte utfordringene museet står i. Det er potensiale for ytterligere effektivisering av strukturer, prosesser, arbeidsmåter og rutiner i organisasjonen. Det omfatter også tettere oppfølging av budsjett og økonomi, og mer helhetlig bruk av digitale verktøy og planverk, samt nødvendig fornying av kundeopplevelsen.

Norsk jernbanemuseum prioriterer innsatsen langs fire akser; *formidling, forvaltning, forskning og fornying*. Måleverktøyet som legges til grunn for hovedmålene er i stor grad museumsstatistikken fra Kulturrådet.

III.2 Mål 1: Norsk jernbanemuseum skal forvalte og formidle levende kulturarv

Formidling i museet er all utadrettet virksomhet som har som formål å kommunisere jernbanehistorien til ulike målgrupper. Formidlingen ved Norsk jernbanemuseum skjer på mange ulike måter; både med reisende i historiske tog på det nasjonale jernbanenettet og på vår museumsbane i parken, besøkende i utstillingene på museet, deltakere på arrangementer, gjennom henvendelser til biblioteket og til samlingsdelen i museet.

Formidlingen skjer også ved å publisere artikler i egne og andres tidsskrifter og bøker, samt å holde foredrag både i eget museum og på andre arenaer. Norsk jernbanemuseum tilgjengeliggjør samlinger av gjenstander, foto og arkivalia på digitale flater.

Årsrapport 2025 for Norsk jernbanemuseum

Oppsummert har det i året 2025 vært 31083 besøkende deltatt i museets arrangementer og aktiviteter. Dette tilsvarer omtrent tidligere besøkstall og viser at interessen for museets tilbud og engasjementet rundt jernbanehistorien er stabil.

Tabell 2 Resultater – formidling

Del-/etappemål	Indikator/ styringsparameter	2025	2024	2023
God publikumstilgjengelighet på museumstog	Antall passasjerer fraktet i museal togdrift på det nasjonale nettet	886	1 155	1 227
Godt besøk på Norsk jernbanemuseums utstillings- og formidlingsaktiviteter	Antall besøkende	30 197	32 360	28 830
Formidlingsaktiviteter utenfor museets fysiske rammer	Antall formidlingstilbud som er digitale	3	6	4
	Artikler publisert på digitalt museum	56	56	17
Sikre god tilgjengelighet til og forvaltning av jernbanehistoriske dokumenter og gjenstander	Antall offentlig tilgjengelig digitalisert materiale (innførsler i DigitaltMuseum)	Se Tabell 9	*Se Tabell 9 side 20.	

Tabell 3 Besøkstall

Besøkstall	2025	2024	2023
Antall besøkende ved museet	30 197 ¹	32 360	28 830
Antall passasjerer fraktet i museale tog	886	1 155	1 227
Antall skoleelever	3 769	1 331	954
Antall barnehagebarn	1 141	1 352	1 027
Antall besøk nettside	80 871	81 413	56 063
Antall følgere på Facebook	17 315	15 187	12 324
Antall følgere på Instagram	1 702	1 540	1 370
Antall besøk på DigitaltMuseum	435 286	476 351	385 586
Antall svar på rebusaktiviteter (påske og jul)	1 085	686	371

¹Norsk jernbanemuseum er medarrangør som både teknisk- og innholdsleverandør til festivalen Stoppested verden. Nedgangen skyldes i hovedsak nedgang i antall besøkende til festivalen.

III.2.1 Delmål: God publikumstilgjengelighet på museumstog

Norsk jernbanemuseum har i sitt oppdrag å kjøre museumstog på det nasjonale jernbanenettet og skal ha god publikumstilgjengelighet på museumstog. Publikumsturene kjøres med Karettoget og Stålvogntoget.

Tabell 4 Turer med museumstog 2025

Tur		Reisende	
8. mars	Karettoget tur/retur Hamar – Elverum	Åpen tur	204
10. mai	Stålvogntoget fra Hamar stasjon via Dovrebanen, Gardermobanen, Hovedbanen, Kongsvingerbanen, Solørbanen og Rørosbanen tilbake til Hamar.	Åpen tur	159
21. juni	Stålvogntoget Nordmarka rundt	For Jernbanemuseets venner	94
15. november	Stålvogntoget Nordmarka rundt	Åpen tur	83
4. desember	Stålvogntoget til Julemarkedet på Røros	Åpen tur	151
6. desember	Stålvogntoget til Julemarkedet på Røros	Åpen tur	195

Årets første tur med Stålvogntoget ble kjørt fra Hamar til Lillestrøm via Gardermobanen, før turen fortsatte på Kongsvingerbanen til Kongsvinger og videre til Elverum via Solørbanen og tilbake til Hamar. I juni ble turen «Nordmarka rundt» gjennomført på oppdrag for Jernbanemuseets Venner, i tillegg til at museet arrangerte en egen «Nordmarka rundt-tur» for publikum i november. Julemarkedsturene fra Hamar til Røros i desember ble raskt fylt opp i år også. Snøen oppover Østerdalen ga en vakker ramme og god julestemning ombord. Norsk jernbanemuseum opplever stor interesse for turene på det nasjonale jernbanenettet. På årets turer har en guide formidlet jernbanehistorie over togets høyttaleranlegg

Foto: Kristian Dillerud

Karettoget kjørte i mars tur-retur Hamar-Elverum. Turen ble en suksess, med fullt tog, der flere av de reisende besøkte Grundsetmart'n. Brannvesenet var behjelpelig med vannfylling på Elverum stasjon. Siden jernbanelovgivningen forbyr bruk av godsvogner i persontog, har Karettoget ikke hatt lov til å ha med beredskapsvognen med vanntank for egen vannfylling. Norsk jernbanemuseum har søkt om, og fått innvilget unntak fra regelverket fra denne regelen, basert på særegenheten ved damplokomotiv og behovet for å kunne fylle vann. Ved neste tur med Karettoget kan derfor beredskapsvognen med vanntank inngå i togstammen.

Foto: Kristian Dillerud

III.2.2 Delmål: Godt besøk på Norsk jernbanemuseums utstillings- og formidlingsaktiviteter

Norsk jernbanemuseum skal ha godt besøk på Norsk jernbanemuseums utstillings- og formidlingsaktiviteter. Gjennom året gjennomføres det arrangementer og aktiviteter for både barn og voksne.

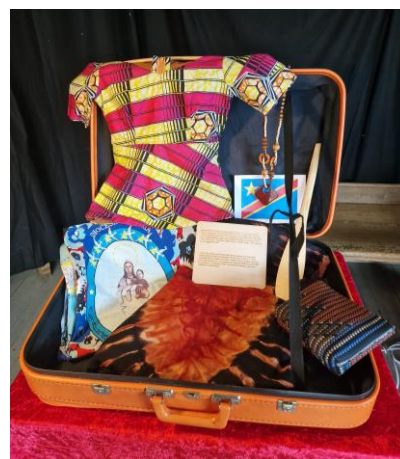
Tabell 5 Besøktall for utvalgte arrangementer (antall personer)

Aktivitet	2025	2024	2023
Stoppested Verden	9 577	11 518	13 241
Barnehagedager	777	825	465
MuseumsNATT	216	420	420
Kulturminnedagen (samarbeid med Anno Domkirkeodden)	Ikke arr.	170	400
Jernbanemuseets dag	611	Kulturminne dagen – se over	Kulturminne dagen – se over
Jernbanehistorisk møte	74	53	85
Modelljernbanemessa	869	978	872
Leke- og byggehelger	1 766	1 144	936
Lesekiosk markering/Nordisk poesifestival	75	28	60

Det største arrangementet på museet er Stoppested Verden, der Norsk jernbanemuseum er medarrangør. Dette er en internasjonal kulturfestival for barn og unge som skaper møteplasser for alle gjennom kunst- og kulturaktiviteter. Festivalen foregår i museumsparken, der museale bygninger og utearealene er festivalarenaen. Også i 2025 hadde museet en egen utstilling på IIseng stasjon. Årets tema var «Livets bagasje». Seksjon for museumsfag og forvaltning hadde ansvar for aktiviteten, og den ble bemannet av museets personale. Festivalen markerte sesongstart for både Tertittoget og minitoget Knertitten.

Foto: Ingvild Stubbom (NJM)

Det største arrangementet i egen regi er Modelljernbanemessa. Messa er en av Norges største og har gjennom årene utviklet seg til å bli en årlig møteplass for modelltogentusiaster fra hele landet. I tillegg har Modelljernbaneforeningen i Norge gått fra å være en utstillers, til også å bli en innholdsleverandør i form av å gi tematiske foredrag for besøkende. Biblioteket bistår som faglig

ressurs, for både utstillere og jernbaneinteresserte, ved å legge til rette for bruk av både de digitale- og fysiske samlingene. Det var en liten nedgang på 11 % i besøkstallet fra fjoråret.

Tertittoget er hovedattraksjonen gjennom sommeren og bidrar til levende formidling av jernbanehistorien. Museets utstillinger er sammen med åpne stasjonsbygninger, Knertitten og utstilling av rullende materiell sommerens formidlingsaktiviteter. I år ble sommerprogrammet utvidet med «Konduktørens kodemysterium», basert på Escape Room-metoden. På gårdsplassen ved hovedbygningen ble følgende enheter vist frem: Di 2.833, Skd 220c 144, Di3.602, Di3.616 og Di3.642. Dette tilbudet er populært hos publikum og gir en fin dimensjon til sporområdet utenfor hovedbygget til museet.

Sommersesongen ble avsluttet 17. august med arrangementet «Jernbanemuseets dag». Dagen hadde et familievennlig program med forskjellige aktiviteter for barna som blant annet tinnstøping av et lokomotiv og de kunne lage sin egen bagasjelapp, og oppleve et show fra Vitensenteret Innlandet. Ved Ilseng stasjon hadde seksjon for museumsfag og forvaltning en popup-utstilling med uniformer. Di 3.603 ble holdt åpen slik at besøkende kunne komme inn i den. Jernbanens Musikkorps Oslo skapte stemning med to konserter. Korpsets dirigent dirigerte også en tyfonkonsert med lokomotivene. Dagen avsluttet sesongen for både Tertittoget og minitoget Knertitten.

Jernbanens musikkorps Oslo.
Foto: Mette Larsen (NJM)

Nordisk poesifestival

Under årets Nordisk poesifestival/Rolf Jacobsen-dagene leste forfatter Ingvild H. Rishøi høyt fra sin bok «Borti natta», som inneholder humoristiske illustrasjoner, rim og regler, blant annet med innslag av jernbane. Til arrangementet kom elever fra 2. og 3. trinn ved Storhamar skole.

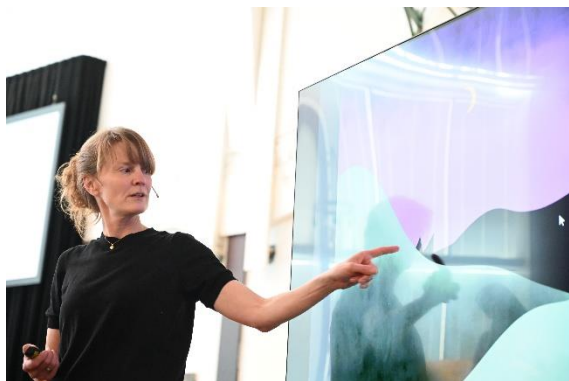

Foto: Ronald Holmstrøm (NJM)

Målsettingen med arrangementet er å spre leseglede og gi muligheter for gode leseopplevelser. Museets lesekiiosk, den gamle telefonkiosken, brukes i arrangementet. Arrangementet ble gjennomført i samarbeid med Hamar bibliotek og Nordisk poesifestival, for tredje år på rad.

Jernbanenisser i vinterland

Nissejakten «Jernbanenisser i vinterland» ble lansert i 2024, som et tilbud for å synliggjøre museet gjennom Hamar kommunes kulturkalender «Jul i hjerte». Denne aktiviteten ble videreutviklet i 2025. Tilbudet er et gratis og selvgående formidlingstilbud i museumsparken. Aktiviteten baserer seg på digital formidling knyttet til utvalgte hus og stasjoner i parken. Det gir publikum et tilbud utenom museets ordinære åpningstid i desember og romjulen. Antall innsendte besvarelser økte betydelig fra 138 i 2024 til 370 i 2025, noe som viser en tydelig vekst i

bruken av tilbudet. Tilbakemeldinger fra publikum viser at et slikt lavterskel aktivitetstilbud verdsettes.

Pedagogiske tilbud til barnehage og skole

Norsk jernbanemuseum ønsker å være en ressurs for barnehager og skoler, og museet brukes av alt fra de minste barna opp til videregående nivå. Målet er å være et supplement til undervisninger som skjer i utdanningsinstitusjonene. På museet kan barnehagebarn og skoleelever få utforske sider ved norsk jernbanehistorie, som kan knyttes til ulike områder i ramme- og læreplaner. Museet ønsker å tilby aktiviteter som er spesielle og unike, som ikke kan oppleves på andre arenaer.

Alle grupper fra barnehager, grunnskole og videregående har gratis inngang ved museet. Grupper som besøker museet, kan velge å utforske utstillingene på egenhånd eller be om et pedagogisk tilbud. Fast gjennom hele året tilbys omvisninger i hovedutstillingen og aktiviteter som tilpasses de besøkenes alderstrinn. I feriene inviteres skolefritidsordningen.

Museets bibliotek

Norsk jernbanemuseums bibliotek er et spesialbibliotek for norsk jernbanevirksomhet, med røtter tilbake til 1880. Biblioteket har en unik samling kilder som dokumenterer norsk jernbanehistorie. Bibliotekets fysiske kilder er tilgjengelig for forskere og publikum, med fast åpningstid en dag i uken. Øvrige ukedager er biblioteket tilgjengelig etter avtale, noe forskere og forfattere av både fag- og skjønnlitteratur benytter seg av. Ansatte ved museet har åpen tilgang og bruker biblioteket alle dager.

Det gis ikke utlån fra samlingen, men besøkende kan benytte seg av samlingen i biblioteket. Biblioteket er gratis og åpent for alle interesserte og mottar både nasjonale og internasjonale henvendelser og besøk. Biblioteket er tilgjengelig for publikum i forbindelse med utvalgte arrangement

Bibliotekets lokale vitenarkiv i Brage har migrert til Nasjonalt vitenarkiv (NVA), en nyutviklet nasjonal løsning som har som mål å samle og gjøre norsk forskning åpen og digitalt tilgjengelig. Norsk jernbanemuseum samarbeider med andre museer, og er medlem av NVA-paraplyen "Museer", administrert av Stiftelsen Norsk Folkemuseum.

Anskaffelse av nytt biblioteksystem som erstatning for dagens system Mikromarc er i igangsatt.

Biblioteket abonnerer på Museum Collection i Jstore, som innebærer at museets ansatte gis digital tilgang til et omfattende utvalg av mer enn 15.000 vitenskapelige tidsskrifter og rapporter. Denne tilgangen er et virkemiddel for å legge til rette for, samt videreutvikle Norsk jernbanemuseums forskning- og kunnskapsproduksjon.

Museets aktiviteter markedsføres gjennom brosjyrer, sosiale medier, museets nettside og annonsering i både lokale- og regionale medier. Norsk jernbanemuseum er medlem av destinasjonsselskapet Rada Reiseliv SA.

Tiltak for å styrke kundeopplevelsen

I 2025 ble flere prosjekter som bidrar til å støtte opp under museets hovedprioritering om å styrke kundeopplevelsen gjennomført. Nedenfor nevnes de største prosjektene.

Utvidelse av leke- og byggeaktiviteter

I helgene, vinter- og høstferiene åpnes Vitenverkstedet med leke- og byggeaktiviteter for alle besøkende som ønsker å utforske sine kreative sider. Dette har tidligere vært et begrenset tilbud

annenhver helg gjennom en periode vinterstid. Fra og med januar 2025 har tilbudet blitt utvidet til hver helg i en utvidet periode. Det har medført et mer forutsigbart tilbud til besøkende.

Bestum stasjonspark

Et av tiltakene for å fortelle jernbanehistorien til besøkende er etablering av flere blomsterbed med tidsriktige stauder og løkblomster i Bestum stasjonspark. Dette ble gjort i samarbeid med

To av de nye blomsterbedene i Bestum stasjonspark. Foto: Bjørg Eva Aasen (NJM)

tidligere lærer ved Vea hagebruksskole, gartner Marit Myrstad. Beplantningen kompletterer utstillingen om stasjonsparkenes historie på venterommet, og viser en side av jernbanedriften som er avsluttet.

Kløften stasjonsanlegg

Kløften stasjon, landets første stasjonsanlegg, ble i år fullført med åpningen av det siste delprosjektet: godskontoret. Hele prosjektet har omfattet flytting av privetbygning, flytting av Lørenskog stillverksbygning, fornyelse og forlengelse av plattformen på 70 meter, gjenoppbygging av godshuset og replika av godskontoret, i tillegg til oppføring av pipa på godshuset. Godskontoret er replika av Frogner stasjons godskontor. Godskontoret fikk installert tidsriktig belysning og elektrisk utstyr, snelleanlegg, og bakelittbrytere. Det ble skaffet til veie og tilpasset skrivebord med plass til berøringsskjerm og en kontorstol, alt med tidsriktig overflatebehandling, ådring, som passer det andre interiøret.

*Ny pipe på godshuset.
Foto: Øystein Bøe (NJM)*

På berørings skjermen kan publikum bla seg gjennom stykkgodstransportens første tiår langs Norsk Hoved-Jernbane. Dette er første skritt for å få fram en oversikt over hvilke varer som ble fraktet mellom Eidsvoll og hovedstaden i tillegg til tømmertransporten og er en del av museets formidling av godstransportens betydning.

*Ny pipe innvendig, innredning med berørings skjerm på gods kontoret og gods kontoret utenfra.
Foto: Øystein Bøe (NJM) og Bjørg Eva Aasen (NJM)*

Designbelysning i lokomotivhallen

På slutten av året fikk lokomotivhallen installert designbelysning som fremhever lokomotivene, vognseksjonen, inspeksjonstralla og informasjonskiosken. Tiltaket medfører et betydelig løft for formidlingen av gjenstandene.

Lokomotivhallens utstilling kommer også godt fram fra utsida. Foto: Lorang Brendløy og Bjørg Eva Aasen (NJM)

Lek og utforsking på Leikvangen stasjon

Leikvangen stasjon er en del av Knertittbanen, der minitoget Knertitten kjører. I 2025 fikk formidlingen et tydelig løft. Stasjonen ble innredet med møbler og inventar for å skape et tidsnært miljø som synliggjør stasjonens funksjoner fra tidlig 1900-tall. Første etasje inneholder venteværelse, stasjonsmesterens kontor og jernbanerestaurant med kjøkken, mens andre etasje viser stasjonsmesterens leilighet. Tiltakene legger bedre til rette for rollelek, utforsking og aktiv deltakelse for barnehager, skoler og publikum i sommerhalvåret.

På Leikvangen stasjon kan barn leve seg inn i ulike roller knyttet til jernbanen. Foto: Kristian Dillerud

Kodemysterier med formidling av jernbanehistorie

Museet utviklet publikumsaktivitetene «Konduktørens kodemysterium» og «Koffertmysteriet på Vinterekspressen». Begge tilbudene bygger på escapebox-metodikk og inviterer besøkende, spesielt barnefamilier, til å løse oppgaver mens de utforsker museets utstillinger. Aktivitetene tar i bruk gjenstander og elementer som allerede finnes i utstillingene, og gir besøkende anledning til å lære om jernbanehistorien gjennom felles problemløsning, samarbeid og aktiv utforsking.

En familie leter etter spor i godsrommet, på jakt etter den savnede kofferten. Foto: Jonas Jeremiassen Tomter

III.2.3 Delmål: Sikre lagringskapasitet for og bevaring av rullende materiell

Å ivareta jernbanehistorisk materiell er plasskrevende og Norsk jernbanemuseum eier langt flere materiellenheter enn de som er utstilt. Norsk jernbanemuseum har materiell lagret både på Hamar og andre steder i landet.

Mange enheter deponeres til museumsbaner, Norsk jernbaneklubb og andre museer. Materiellet kan oppleves i drift eller utstilling på de respektive museumsbanene og museene. Dette fører til den større spredning av bevaring og formidling av jernbanehistorien

Totalt har Norsk jernbanemuseum 168 enheter (ca 2 200 meter) av bevaringsverdig materiell. Av disse er 126 enheter lagret innendørs.

Tabell 6 Resultater delmål sikre lagringskapasitet for rullende materiell

Indikator/ styringsparametere	2025	2024	2023
Andel enheter lagret innendørs eller på annen forsvarlig måte	126 enheter innendørs	126 enheter innendørs	125 enheter innendørs 1)

1) Fra og med 2023 er det antall enheter som lagres innendørs som rapporteres.

For å sikre at vernet materiell bevares for framtiden, må hensettingsforholdene holde en standard som hindrer skader, forfall og unødig slitasje. Gode hensettingsløsninger er samtidig en forutsetning for å opprettholde forsvarlig drift av historiske tog til publikumsarrangementer, formidling og forskningsformål. Det har over år vist seg vanskelig å ivareta dette.

Museet er medlem i International Council of Museums (ICOM) og er forpliktet til å følge ICOMs museumsetiske regelverk. I arbeidet med historisk rullende materiell, skal Norsk jernbanemuseum og eventuelle eksterne samarbeidspartnere følge retningslinjene i Riga-charteret. Riga-charteret fastsetter hvilke prinsipper som skal styre konservering, restaurering.

III.2.4 Delmål: Forvaltning av tilskudd til kulturminner i jernbanesektoren

Norsk jernbanemuseum forvalter tilskudd til kulturminner i jernbanesektoren¹. Formålet med tilskuddsordningen er å støtte formidling og forvaltning av norsk jernbanehistorie. Videre er formålet å muliggjøre bevaring av både materiell og immateriell kulturarv på jernbaneområdet. Ordningen skal også bygge opp under bevaring av kulturminner og offentlighetens engasjement for ivaretagelse av jernbanehistorien.

Stortinget bevilget 40,9 millioner kroner over statsbudsjettets kapittel 1352 post 76 til fordeling i tilskuddsordningen for kulturminner i jernbanesektoren i 2025. Dette var en økning på ca. 1,5 millioner kroner fra 2024. I henhold til Forskrift om tilskudd til kulturminner i jernbanesektoren, ble 31 952 000 kroner fordelt til organisasjoner som tilfredsstiller kravene til grunnstøtte og drifts- og vedlikeholdsstøtte. 15 976 000 kroner (50 prosent) ble utbetalt i februar til tilskuddsmottakere for første halvår, og andre halvdel av tilskuddet ble utbetalt i juli for andre halvår.

¹ Jf. Forskrift om tilskudd til kulturminner i jernbanesektoren (Lovdata, 2021)

Årsrapport 2025 for Norsk jernbanemuseum

Tabell 7 Bevilgningen for grunnstøtte og drifts/vedlikeholdsstøtte i tilskuddsordningen på kapittel 1352 post 76, fordeling og utbetaling per 31.12.2025.

Tilskuddsmottaker	Utbetalt 2025
Mia-museene i Akershus	3 267 400
Norsk Industriarbeidermuseum Rjukanbanen	2 076 000
Norsk Jernbaneklubb *	3 892 500
Norsk Jernbaneklubb, Gamle Vossebanen	5 894 100
Stiftelsen Buskerudmuseet	6 002 000
Thamshavnbanen - Museene i Sør-Trøndelag as	5 826 000
Vest-Agder-museet IKS	4 994 000
Totalt	31 952 000

* Grunnstøtte, sporleie

Ca. 8,95 mill. kroner ble avsatt til prosjektstøtte eller generell støtte i 2025, noe som er på samme nivå som 2024. Tildeling er foretatt etter vedtatte prioriteringer og føringer i forskrift. Norsk jernbanemuseum mottok 32 søknader i 2025, mot 40 søknader i 2024 og 20 søknader i 2023.

Tabell 8 Tildelt og utbetalt tilskudd per 31.12.2025 til Kulturminner i jernbanesektoren – prosjekttilskudd/ generell støtte, kap. 1352 post 76.

Tilskuddsmottaker for prosjektstøtte (generell støtte)	Støtte til	Tildelt beløp 2025	Utbetalt per 31.12.2025
Stiftelsen Museum Nord	Vernebygg EL 12.	555 200,00	555 200,00
Stiftelsen Buskerudmuseene	Magasin/lokstall	2 414 000,00	1 859 281,00
Museene i Akershus	Oppvarmet lager Lommedalsbanen	800 000,00	800 000,00
Vest-Agder museet iks	Vognhall fase 4	2 000 000,00	2 000 000,00
Stiftelsen Buskerudmuseene	Magasin for rullende materiell Kløftefoss	730 000,00	730 000,00
Stiftelsen Norsk jernbanearv	Revisjon 1. klassevogn A2 24004	400 000,00	221 829,00
Nye Valdresbanen	Vedlikehold/istandsettelse av vogntype 86.	50 000,00	38 000,00
Norske museumstog	Restaurering av EL 11.2078	65 000,00	64 620,81
NJK Aktivitetsavdeling godsvogner	Padda	20 000,00	19 927,60
NJK Aktivitetsavdeling godsvogner	G3 15207	45 000,00	45 000,00
NJK Aktivitetsavdeling godsvogner	L1 5118	55 000,00	55 000,00
Setesdalsbanens venner	Sovevogn WLAB 21043	54 600,00	54 600,00
BFM 66.01 Lyntogets venner	Restaurering av BFM 66.01	50 000,00	50 000,00
Vest-Agder museet iks	Restaurering av kjele til lokomotiv nr.6 del2	500 000,00	500 000,00
Setesdalsbanens venner	Restaurantvogn R1 21255 takbehandling	54 600,00	0
Norske museumstog	Utvendig vedlikehold av teakvogner	98 000,00	56 583,00
Norsk samferdselshistorisk senter	HØKA'n SKD 221.148	20 000,00	0
NJK Gamle Vossebanen	Signalprosjektet 2025	606 600,00	606 600,00
Urskog -Hølandsbanen driftsgruppe	Jernbanegjerde	30 000,00	0
Stiftinga Rallarmuseet	Velferdsstaten fulgte jernbanesporene	250 000,00	250 000,00
Vest-Agder museet iks	Restaurering av materialbod Lillebu/Grovane	100 000,00	100 000,00
Marit By	Jernbanens stasjonsparker og tettstedsutvikling	40 000,00	3 049,00
Norsk jernbaneklubb	Motorvogner i Norge (bok)	10 000,00	9 860,00
Sum		8 948 000,00	8 019 550,41

Årsaken til gjenværende midler i tilskuddsordningen er at tre prosjekter ikke ble igangsatt og åtte prosjekter har mindreforbruk opp mot tildelt sum. Det største avviket skyldes at et prosjekt hadde betraktelig lavere kostnadene enn estimert på søknadstidspunktet. Det er syv prosjekter som har mindre avvik mellom utbetalt og søkt beløp pga. utfordringer med egenandel på 50 prosent av prosjektkostnadene.

Etter føringer i tildelingskriterier for ordningen så ble det innvilget nærmere 6 500 000 kroner til prosjekter knyttet til tak over rullende materiell. I tillegg fikk 12 prosjekter tilsagn til restaurering av rullende materiell. Samlet for satsningsområdet rullende materiell ble det bevilget 1 412 200 kroner. Ytterligere to prosjekter fikk tilsagn dette året for forskning og formidling av norsk jernbanearv på totalt 60 000 kroner. I tillegg til dette var det fire prosjekter som fikk midler til restaurering eller reetablering av infrastruktur som sporlegging eller reparasjon av banelegeme. Sum for tildeling til satsningsområdet antikvariske bygg og anlegg var 986 000 kroner. Alle, unntatt tre tilskuddsmottakere, har levert regnskap og rapport og fått godkjent sine prosjekt og tilskuddene er utbetalt.

Evalueringsav Tilskuddsordning for kulturminner i jernbanesektoren

Tilskuddsordningen ble evaluert høsten 2024. Evalueringen av tilskuddsordningen ble utført av EY på oppdrag fra Jernbanedirektoratet. I oppfølgingen av evalueringen av tilskuddsordningen har Norsk jernbanemuseum i 2025 videreutviklet policyer og prosedyrer og iverksatt tiltak for å styrke habilitet og kvalitet i saksbehandlingen. To medlemmer av det faglige rådet med bindinger til tilskuddsmottakere er erstattet med ett nytt medlem uten slike bindinger. I tillegg til dette er søknadsfristen fremskyndet for å muliggjøre tidligere og mer effektiv saksbehandling. Det er i tillegg utarbeidet skjema der tilskuddsmottagerne rapportering på effekten av tiltaket.

III.3 Mål 2: Norsk jernbanemuseums samlinger skal være relevante og tilgjengelige, både fysisk og digitalt

Forvaltningsvirksomheten til Norsk jernbanemuseum består av bevaring og utvikling av samlingene. Samlingene består av gjenstander, bygninger, foto, arkivalia, boksamling og rullende materiell. Dette gjøres både digitalt og fysisk. Det rullende materialet er både den mest krevde objekttypen i samlingene, men samtidig også noe viktig for museumsvirksomheten. Drift og ivaretaking av rullende materiell gir museet særpreg og nasjonal status. Tilstrekkelig og sikker lagring av samlingene er en sentral oppgave for museet. Dette skal danne grunnlag for nåtidens og fremtidens kunnskapsproduksjon og forståelse av norsk jernbanearv.

III.3.1 Delmål: Identifisere og gjennomføre digitaliseringstiltak der dette er relevant

Det har i 2025 blitt startet på digitaliseringsplan for museets samlinger. Planen skal omfatte mindre gjenstander, foto, arkivalia, lyd og bilde, biblioteket, bygninger og rullende materiell. Dette gjøres for å ha en helhetlig kontroll, sikre samlingene og samtidig øke tilgjengeligheten for publikum. Denne planen får et grensesnitt opp mot digitale tiltak for formidlings- og markedsarbeid.

I perioden 2018-2024 hadde museet høy aktivitet innen digitalisering og publisering av fotografier. Museets fotodigitaliseringsprosjekt ble driftet av en ekstern prosjektmedarbeider. Prosjektet ble avsluttet i 2025 som følge av at medarbeideren gikk bort tidlig på året. Antall nye fotografier som blir registrert og publisert har derfor gått ned 2025 og forventes å bli redusert

fremover, selv om deler av arbeidet blir videreført. I 2025 ble det registrert 1 454 bilder og fire av de eldste albumene i samlingen ble digitalisert på nytt. Se videre tabell 9.

III.3.2 Delmål: Sikre god tilgjengelighet til og forvaltning av jernbanehistoriske dokumenter og gjenstander

Norsk jernbanemuseum jobber kontinuerlig med å ta imot, registrere, revidere og behandle jernbanehistoriske gjenstander. Dette er en viktig del av museets samfunnsoppdrag som en primærkildeinstitusjon.

Norsk jernbanemuseum er en del av DigitaltMuseum som er utviklet av KulturIT og støttet av Kulturdirektoratet. Målet med DigitaltMuseum er at museenes samlinger skal være lett tilgjengelig for alle interesserte, uavhengig av tid og sted. Som det framgår av Tabell 3, er det økende interesse for Jernbanemuseets digitale samling² som per 31.12.2025 består av 54 464 fotografier, 9 832 gjenstander, 56 artikler, 41 billedkunstobjekter, 18 bygninger og 3 utstillinger. Gjennom den digitalt tilgjengelige samlingen når Jernbanemuseet ut til et stort publikum, og digitaliseringen gjør samlingene enklere tilgjengelige for bildesøking, fordypning, studier, undervisning og felles kunnskapsbygging.

Plan- og kartleggingsarbeid

Arbeidet med kartlegging av museet samlinger ble ferdigstilt i perioden 2024-2025. Dette omfatter museale bygg, gjenstandssamling, fotosamling, historiske arkiver, bibliotekets samlinger av bøker og dokumenter, rullende materiell og forholdene disse samlingene er oppbevart i. Kartlegging viser tilstanden til samlingene, oppbevaringsfasilitetene og hvor tidskritisk situasjonen til samlingen er. Dette arbeidet danner grunnlaget for videre arbeid med planer for forvaltning og sikring av samlingene.

På slutten av året ble det satt inn en ny brakke på magasinet for å lage et mikroklima for bildemateriell. Dette inkludere bildemateriell som per nå er på hovedbygget, men som etter hvert skal flyttes til magasinet.

Tabell 9 Gjenstands- og fotosamling

	2025	2024	2023	2022
Totalt antall registrerte gjenstander i primus	10 080	10 068	10 332	10 310
Antall aksesjon gjenstander per år	15	19	21	25
Totalt antall registrerte foto i primus	58 838	57 384	53 344	49 525
Antall aksesjon foto per år	5	12	6	9
Antall foto ekspedisjon per år	123	136	132	129
Antall medier registrert i biblioteket		10 066	10 075	

Den største revideringsjobben i år var omregistrering av alle museale bygg i Primus, fra å være registrert som gjenstander til å bli registrert som bygg. Dette måtte gjennomføres manuelt, da systemet ikke åpner opp for å skifte kategori til bygningsregisteret i etterkant av en registrering. Denne revider tilrettelegger for museet til å bruke KulturITs FDV-modul. I tillegg til bygninger ble totalt 70 lokasjonsrevidering gjennomført, og 26 nye bilder av gjenstander lagt inn.

En av museets kjerneoppgave er å ta imot gjenstander som har hatt betydning for jernbanehistorien. I løpet av året mottok museet blant annet en utskåret trefigur av Max Mekker

² [Norsk jernbanemuseum på DigitaltMuseum](#).

og en uniform fra Sesam stasjon, begge viktige gjenstander til samlingen innen et jernbanetema som for mange vekker nostalgi. Gjenstander som ble gitt til museet kommer både fra privatpersoner og institusjoner.

En av de større gjenstandene som ble tatt inn i samlingen, er dieselmotorvogna type 92 nr.15. Etter avtale med Norske Tog ble motorvognsettet overlevert til museets samling med hensikt om bruk som museumstog på det nasjonale jernbanenettet. Motorvogna vil etter istandsetting gi Norsk jernbanemuseum større fleksibilitet når det gjelder framtidige arrangementer og representerer en viktig del av den moderne jernbanehistorien på materiellutvikling.

Januar 2025 kom motorvognsettet BM 92.15 til Hamar og Norsk jernbanemuseum. Foto: Ellen Sletvold (NJM)

Restaurering og vedlikehold av bygninger og rullende materiell

Deler av Norsk jernbanemuseums samlinger består av relativt store enheter som bygninger, anlegg og rullende materiell. En del av disse samlingsdelene er i fysisk bruk eller står utendørs. Materiellet er derfor utsatt for vær og temperatursvingninger. Museet har et bevisst forhold til at deler av samlingen skal tas aktivt i bruk, både for å formidle historie gjennom levendegjøring av kulturarv, og for å ivareta den immaterielle kulturarven. Dette fører til et helt nødvendig vedlikeholds- og/ eller restaureringsbehov.

Museet har i løpet av året gjennomført flere tiltak for vedlikehold og forvaltning av bygninger og anlegg. Presseningsverkstedet har fått oppdaterte rutiner for brannforebygging, sikring og HMS. Det er ryddet og systematisert utendørs delerlager for tekniske anlegg og bygninger, og svingskiver er flyttet til opplagringsstomt for bedre tilgjengelighet.

I museumsparken er det utført nødvendig vedlikehold som maling og vask av bygninger. Stai Hvilebu har gjennomgått en omfattende tilstandsvurdering som viser sterkt nedbrudd. Bygget er dokumentert og klargjort for rekonstruksjon. To bygg har blitt oppgradert med klimastyring.

Årsrapport 2025 for Norsk jernbanemuseum

Smalåsen stasjon og Bjørnstad privatbygning fikk rens av flater og to strøk linoljemaling, avretting av bærelag samt dreneringsgrøft ved takdrypp på uthus. Restaurering av oppslagstavle, der rutetabellen for strekingen Trondheim - Mosjøen 1947, kom opp.

Smalåsen stasjon fikk en påbegynt oppgradering i 2025. Foto: Øystein Bøe (NJM)

Arbeidet med å restaurere sovevogn WLABo1a nr.705 fortsatte i 2025. Trevognen som fylte 100 år i 2025, fikk museet inn i samlingen i 1967. Formålet med prosjektet er å restaurere vogna slik at den fremstår slik den gjorde i 1967. Videre kan vogna stilles ut og benyttes til mer aktiv formidling. Restaureringsarbeidet er planlagt som et treårig prosjekt, med hovedaktivitet i vinterhalvåret.

*Restaurering av 705.
Foto: Øystein Bøe (NJM)*

Norsk jernbanemuseum har også innlemmet en autentisk borgervaktbu fra andre verdenskrig i samlingen. Bygget, Jøssingbua, gitt i gave fra Ringsaker historielag, representerer en viktig del av Norges krigshistorie og vil bli plassert i museumsparken for å styrke formidlingen av jernbanens rolle under krigen. Den har gjennomgått dokumentasjon og restaurering.

Bildet viser innsiden av Jøssingbua. Veggdekorasjonene ble utført av maleren Ørnulf fra Fjordane Salicath da han satt borgervakt, etter ordre fra Det Tyske sikkerhets politi i 1943. Foto: Ronald Holmstrøm (NJM)

Boggirevisjon på Tertittbanens vogn Co 9

Årskontroll på rullende materiell avdekket avvik på hjulsatsene. Alle vognene skal få boggirevisjon. Etter sommersesongen ble vogn Co 9 tatt ut til boggi revisjon. Revisjonen skjer på museets eget verksted, og det medfører kraning og bruk av Robel-traller for å hensette vognkassen utendørs gjennom vinteren. Vognen skal tilbake i trafikk sommeren 2026.

Vognkassen til Co9 løftes over på Robel-traller foran verkstedet på Martodden. Foto: Vasco T. Duarte (NJM)

Vedlikehold av bygninger og anlegg

På Norsk jernbanemuseum driftes det en museumsbane med 750 mm sporvidde der «Tertittoget» kjører i sommersesongen. Banen er underlagt Statens jernbanetilsyn. Under årets sporkontroll ble det avdekket avvik på sporets geometri. For å lukke disse, engasjerte Norsk jernbanemuseum Baneservice slik at pakking av spor, tilpasning av vindskjevheter og kontroll av sporveksler ble en del av en fagprøve for kandidater i banemontørfaget.

Banemontører er essensielle for å bygge, drifte og vedlikeholde jernbanenettet i Norge slik at gods og passasjerer kommer sikkert fram. De jobber utendørs "på pukken", dag og natt, sommer og vinter. Norsk jernbanemuseum er stolte av å kunne bidra til at tre nye banemontørkandidater fikk fullført fagprøven sin, samtidig som museet har kontroll på infrastrukturen slik at besøkende trygt kjøre med "Tertittoget" fremover.

Banemontørlærlingene utfører sporjustering på "gammel måte" på Tertittbanen. Foto: Vasco T. Duarte (NJM)

Styringssystemet for Tertittbanen

Styringssystemet og driftshåndbok til Tertittbanen er oppdatert og digitalisert for bedre oversikt og oppfølging. Dette gjør det lettere å dokumentere avvik og svare ut krav i museumsbaneforskriften.

Telefon og telegraflinje gjennom parken

Museet har igjennom flere år jobbet med å etablere en stolpebasert telefon og telegraflinje igjennom parken for å formidle hvordan kommunikasjon foregikk tidligere. Målet er å kunne ringe og sende togmeldinger imellom stasjonene. I 2025 ble det montert forbindelse imellom ankerstolpene på den røde lokomotiv hallen, slik at det nå er forbindelse frem til stolpen ved Killingmo stasjon.

Bytting av vinduer i Stålvogntoget

Gjennom sommersesongen, høsten og vinteren har det vært omfattende arbeid med utskifting av punkterte vinduer i Stålvogntoget. Hamar Glass levert glassene, og vi har brukt museets egne ansatte i tillegg til innleid ekspertise fra Mantena for å få utført vedlikehold på vindusheiser, i tillegg til å bytte glassene i vinduene. Mange av vindusheisene var slitt og ødelagte etter mange tiår med bruk, så det var et stort behov for å få vedlikehold på disse igjen når vinduene skulle skiftes. Nye lister og pakninger er spesialbestilt for å få vinduene montert korrekt. På noen vinduer ble det funnet råte i treverket til glassrammen, så det måtte også utbedres før de kunne monteres igjen. Da dette er store tunge vinduer så har dette vært en tid- og ressurskrevende jobb som vi er svært fornøye med å være i slutfasen av. Etter planen vil arbeidet med vindusbytte være ferdigstilt i første kvartal 2026. Når de to siste vognene er ferdigstilte har alle vognene i Stålvogntoget fått nye vinduer, og man nyte togturer med god utsikt fra alle sitteplasser på tur langs det norske jernbanenettet.

*B5 26021 klar for å få montert nye ruter.
Foto: Stig Sætermo*

*Rutene som skal monteres i Stålvogntoget.
Foto: Stig Sætermo*

III.3.3 Delmål: Formidlingsaktivitet utenfor museets fysiske rammer

Norsk jernbanemuseum har et nasjonalt ansvar for å formidle jernbanehistorien, og dette arbeidet strekker seg utover museets egne lokaler. Det er derfor nødvendig at museet også er fysisk representert utenfor museumsområdet, i tillegg til det digitale som er nevnt tidligere i rapporten. Nedenfor nevnes tre av aktivitetene der museet representerer fysisk med utstilling, aktiviteter eller foredrag.

Rallarmuseet Finse

Norsk jernbanemuseum har ansvaret for utstillingen på Rallarmuseet Finse. Det er utstillingene «Norges framtidens gjennombrudd» og «Kampen mot snøen» som formidles. I tillegg eier Norsk jernbanemuseum noe av det rullende materiellet på Finse. I 2025 ble det inngått ny og langsiktig avtale med Stiftinga Rallarmuseet.

Miljødager

I tillegg til den ordinære formidlingsvirksomheten deltok museet på Miljødager på Stortorget i Hamar med to formidlingsaktiviteter. Miljødager arrangeres årlig av Hamar naturskole og samler en rekke aktører fra hele Innlandet. Over 2000 elever fra 5. og 6. trinn i Hamar og Ringsaker

deltok på årets arrangement med fokus på klima, miljø og bærekraft. Vår deltakelse ga oss en viktig arena for å synliggjøre museet i lokalmiljøet og blant andre aktører.

Foredrag

Ansatte holder foredrag om museet og jernbanehistorien etter invitasjon fra organisasjoner, lag og foreninger.

III.4 Mål 3: Norsk jernbanemuseum skal legge til rette for forskning og kunnskapsproduksjon av norsk jernbanehistorie

Norsk jernbanemuseum har som ett av sine hovedmål å drive med eller tilrettelegge for forskning og kunnskapsproduksjon. Norsk jernbanemuseum har begrensede ressurser til å drive med selvstendig forskning, men museet gir fagstøtte til forskere ved andre institusjoner som gjør undersøkelser innenfor jernbanehistorie og kulturarv som dekkes av museets samlinger og fagbiblioteket.

III.4.1 Delmål: Bidra til rekruttering innen jernbanehistorisk relevante studier

Tabell 10 Resultatmål innen forskning

Del-/etappemål	Indikator	Resultater
Bidra til rekruttering innen jernbanehistorisk relevante studier	Hospitering av universitetsstudenter ved Norsk jernbanemuseum	Se tekst under

Biblioteket har hatt en praksisstudent fra OsloMet i emnet BIB1541 Profesjon og praksis, ved bachelorstudiet i bibliotek- og informasjonsvitenskap. Studenten delte praksisen mellom Norsk jernbanemuseum og Hamar bibliotek.

Høsten 2025 hadde museet en praksisstudent fra NTNU på samlingsavdelingen. Studenten var til stede i to uker og fikk et innblikk i museets arbeid med samlingen.

Kunnskapsproduksjon ved museet er knyttet til formidling og øvrig dokumentasjonsarbeid. Resultatet av museets eget faglige utviklingsarbeid kommer til syne i utstillinger, foredrag og artikler. Som en del av Norsk jernbanemuseums kunnskapsproduksjon og formidling har museets ansatte bidratt med historiske og museumsfaglige foredrag både i forbindelse med museets egne arrangementer, deltagelse i faglige nettverk og som inviterte deltagere til andre arrangementer.

Deltagelse i faglige nettverk er viktig både for å heve kompetansen til ansatte og for å dele og løfte kunnskapen innen ulike felt i museet. Museet deltar i dag i et bredt spekter av fagnettverk i dag.

- Seksjon for industri, kommunikasjon og anlegg i Norsk Museumsforbund (Et styremedlem)
- Seksjon for formidling i Norsk museumsforbund
- Seksjon for direktører i Norsk museumsforbund
- Bygningsvern – Nettverk for tradisjonshandverk og bygningsvern
- International Council of Museums (ICOM)

- Nordiske jernbanemuseumsmøte som avholder årlige samlinger som går på rundgang mellom de medlemslandene som er Sverige, Danmark og Finland.
- Fedecrail – the European Federation of Museum & Tourist Railways. Dette er den felleseuropeiske organisasjonen for å ivareta spørsmål omkring jernbanearv i internasjonale saker.
- Direktørnettverket for museer i Innlandet.
- Nettverksmøtet for jernbanemuseer og museumsjernbaner.

Følgende artikler ble publisert i 2025:

- Duarte, V. T. (2025). Preserving heritage railways through use. *Nordisk Museologi (Online)*, 38(1), s. 82–97. <https://doi.org/10.5617/nm.12593>
- Aasen, Bjørg Eva (2025). Narvesenkiosken – ytringsfrihetens tempel. *Folkeminner 76/2025*.
- Aasen, Bjørg Eva (2025). Kvardagskunst i verdensklasse. *Norsk jernbanemuseums årbok 2024*, s. 43-53.

III.5 Øvrig rapportering

Norsk jernbanemuseum har fått fire oppdrag fra Jernbanedirektoratet i 2025. Alle oppdrag er ferdigstilt og levert. Norsk jernbanemuseum har også ansvar for å sikre at Slottets behov for kjøring med tog/kongevogn dekkes. Under gis det korte statusrapporter for disse områdene.

III.5.1 Oppdrag nr. 1 Rammer og omfang for langsiktig avtale med Rallarmuseet

Det ble levert på oppdrag om å utarbeide en langsiktig avtale mellom Norsk jernbanemuseum og Stiftinga Rallarmuseet Finse. Avtalen skulle sikre kjøp av definerte tjenester, være i tråd med statlige regelverk og inneholde gjensidige forpliktelser og økonomiske rammer.

En femårig samarbeidsavtale ble foreslått og undertegnet. Avtalen tydeliggjør hvilke tjenester Norsk jernbanemuseum skal levere til Rallarmuseet og Rallarmuseets krav til rapportering. Avtalen gjelder fra 2026. Oppdraget ble levert til Jernbanedirektoratet oktober 2025.

III.5.2 Oppdrag nr. 2 Forprosjekt for ny hovedutstilling

Det ble levert et forprosjekt og en mulighetsstudie som sammenfatter museets vurderinger og forslag til en ny hovedutstilling. Behovet skyldes at dagens utstilling fra 2003 ikke lenger oppfyller krav til universell utforming, faglig oppdatert innhold eller moderne publikumsforventninger, og at tekniske løsninger er utdaterte.

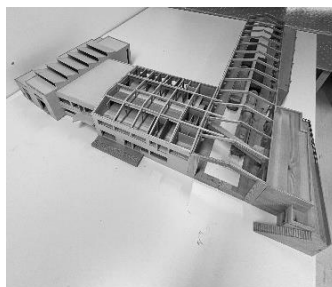
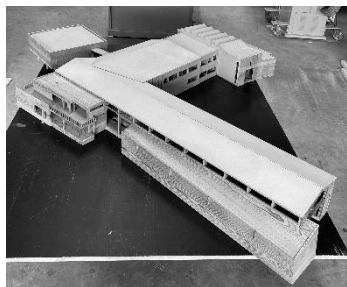
Mulighetsstudien, utviklet i samarbeid med firmaet Torden & Lynild, Agraff Arkitektur og en tverrfaglig prosjektgruppe, redegjør for konsept, formidlingsstrategi, risikovurderinger og økonomiske rammer. Arbeidet viser at en ny hovedutstilling må sees i sammenheng med øvrige publikumsfasiliteter som resepsjon, kafé og inngangsparti for å sikre en helhetlig utvikling.

Forsiden på mulighetsstudien for ny hovedutstilling på museet

Forslaget innebærer en moderne, universelt utformet og fleksibel utstilling, kombinert med oppgradering av inngangsportale, kafe og utendørs museumstorg. Investeringen er betydelig, men vurderes som moderat sammenlignet med lignende museumsprosjekter. Gjennom et mindre påbygg og mer effektiv arealbruk utvides både publikums- og utstillingsarealet.

Forprosjektet konkluderer med at en ny hovedutstilling er nødvendig for å opprettholde museets faglige relevans, styrke formidlingen av jernbanens samfunnsrolle og sikre museets posisjon som nasjonal kunnskapsinstitusjon. Oppdraget ble levert til Jernbanedirektoratet november 2025.

Museet bidro ved å låne ut en arbeidsmodell av museet med nye bygningsdeler. Modellen er bygd av Øystein Bøe.

III.5.3 Oppdrag nr. 3 Vurdering av endringer i forskrift om tilskudd til kulturminner i jernbanesektoren § 4

En museumsjernbane henvendte seg til Samferdselsdepartementet med ønske om en endring i forskriften for tilskuddsordningen til kulturminner i jernbanesektoren. Bakgrunnen er at banen ikke oppfyller vilkårene i § 4 for å kunne motta grunnstøtte samt drifts- og vedlikeholdsstøtte. Norsk jernbanemuseum fikk derfor i oppdrag å utarbeide en utredning som svar på henvendelsen.

I utredningen har Norsk jernbanemuseum belyst fordeler og ulemper ved en endring av forskrift om tilskudd til kulturminner i jernbanesektoren § 4. Videre er det kartlagt hvordan en slik endring vil påvirke måloppnåelsen og effektene av tilskuddsordningen. Det er også vurdert hvilke andre baner som eventuelt vil kunne bli berettiget til grunnstøtte samt vedlikeholds- og driftsstøtte. Til slutt er det gitt et anslag på hva en forskriftsendring vil innebære for det samlede bevilgningsbehovet. Oppdraget ble levert til Jernbanedirektoratet i mars 2025.

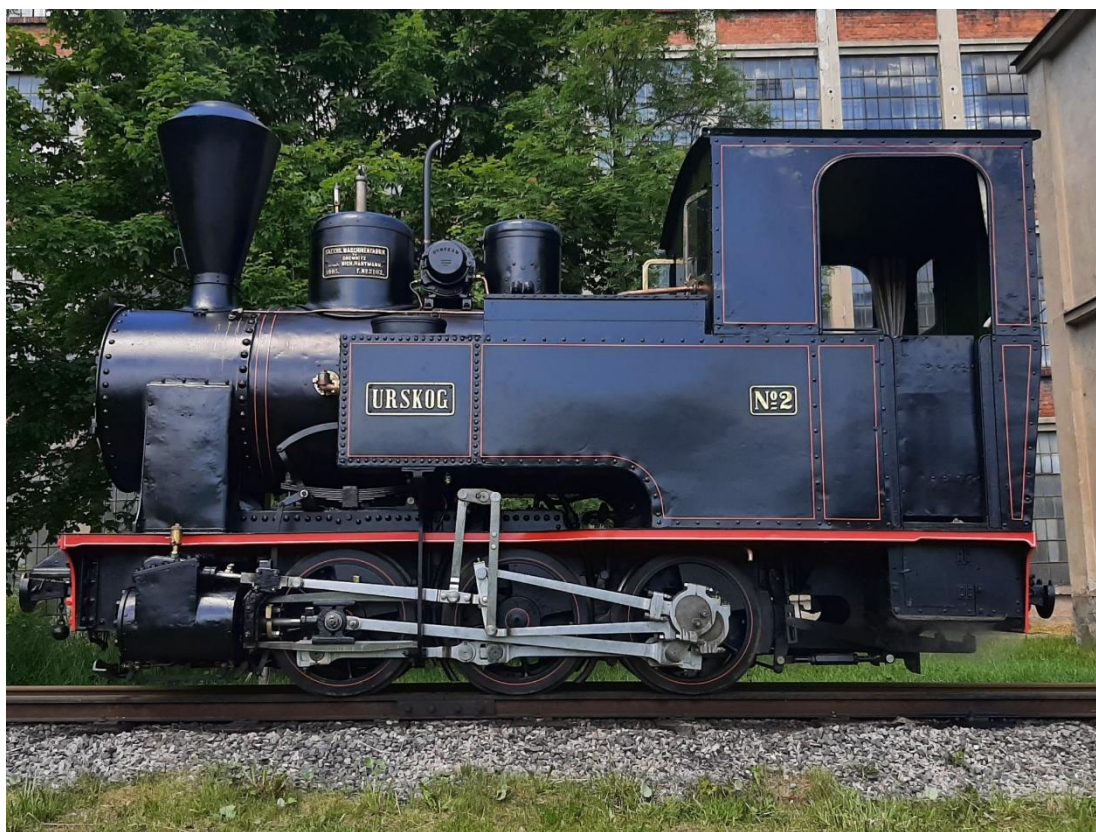
III.5.4 Oppdrag nr. 4 Sportilgang og lagringskapasitet på Hamar stasjon

Med ombyggingen på Hamar stasjon blir ikke museets behov for hensettingsplasser og tilgang til det nasjonale sporet fra oktober 2026 ivarettatt. Museet har over en lengre periode sammen med Bane Nor og Bane Nor Eiendom arbeidet for å finne løsninger for museets Stålvogntoget, Motorvognsettet BM92.15, og den spesielle kulturarven Karettoget. Lagring av Karettoget krever klimaregulerte forhold, og kan ikke hensettes utendørs, samt må i tillegg ha svingskive i begge ender av banestrekningen lokomotivet skal kjøre for å snu lokomotivet i korrekt kjøreretning.

Til tross for flere kontaktpunkter er det pr nå ingen konkrete løsninger som ivaretar alle utfordringene for Norsk jernbanemuseum, hverken på kort eller lang sikt foruten Bane NOR Eiendoms forslag om utbygging på Martodden. Oppdraget er løftet inn til Jernbanedirektoratet for ytterligere bistand. Oppdraget ble levert oktober 2025. I etterkant er det bekreftet at togene kan henses på Hamar stasjon til oktober 2027.

III.5.5 Øremerkede midler til revisjon av lokomotivet Urskog

Norsk jernbanemuseum mottok øremerkede midler til hovedrevisjon av damplokomotivet Urskog. Etter revisjon ble lokomotivet prøvekjørt og overlevert til Norsk jernbanemuseum 17. mai, under et stort arrangement på verkstedet i Tsjekkia. Hovedrevisjonen ble gjennomført med tett oppfølging fra Norsk jernbanemuseum gjennom hele prosessen, og lokomotivet ankom Hamar til ordinær sesongstart. Dampkjelen er kontrollert og sertifisert for fem år. Sommersesongens trafikkavvikling gikk som planlagt, og lokomotivet har tilbakelagt over 500 km på Tertittbanen. Lokomotivet anses som driftssikkert i mange år framover.

“Urskog” etter levering fra hovedrevisjon i Tsjekkia 17.mai 2025. Foto: Vasco T. Duarte (NJM)

III.5.6 Kjøring av kongevogn

I mai 2020 overtok Norsk jernbanemuseum kongevogn A4 24010 fra Vygruppen AS, og museet har siden da hatt ansvar for å sikre at Slottets behov for kjøring med kongevogn dekkes. Enhet med ansvar for vedlikehold (ECM) for kongevognen er Mantena.

I løpet av 2025 har Kongevognen gjennomgått nødvendige oppgraderinger og tekniske utbedringer, og er nå meldt klar til bruk. I løpet av året er brannvarslingssystemet erstattet med et nytt. Solskjermingen i fellesarealet er oppgradert til en løsning som gir bedre brukskvalitet. Vannanlegget i vogna har også hatt utfordringer. Dette er utbedret og styringsenhet er byttet.

IV Styring og kontroll i virksomheten

IV.1 Overordnet vurdering av styring og kontroll

Norsk jernbanemuseum har i 2025 jobbet med utgangspunkt i mål, styringsparametere, oppdrag og hovedprioriteringene fra tildelingsbrevet, innenfor rammene som stilles til disposisjon. Museets strategi for 2025–2028 som er forankret i overordnede føringer og mål, er med og gir retningslinjer for virksomhetsstyringen.

Museet har styrket både faglig fundament, publikumsopplevelser, organisasjonsstruktur, samt virksomhetsstyring i 2025. Året har lagt et godt grunnlag for videre utvikling, samtidig som det peker seg ut områder for forbedring, særlig innen profesjonalisering og effektivisering, bedre struktur og arbeidsprosesser, mer helhetlig bruk av digitale verktøy og videreutvikling av planverk.

Den samlede måloppnåelsen for 2025 vurderes som tilfredsstillende, og alle hovedmål er oppfylt.

IV.2 Nærmere omtale av vesentlige forhold ved styring og kontroll

I 2025 ble flere tiltak igangsatt for å støtte opp under museets hovedprioriteringer innenfor feltet virksomhetsstyring. Norsk jernbanemuseum har hatt sin nåværende interne organisering siden januar 2024. I løpet av 2025 har museet arbeidet videre med å etablere og implementere nye arbeidsprosesser og styringsformer knyttet til den nye strukturen.

Det er i år gjennomført obligatoriske kurs, og intern opplæring av ansatte og frivillige innen de ulike fagområdene museet omfatter. Museet har en viss sårbarhet ved at hver funksjon i hovedsak bemannes av én person. Dette kan i perioder begrense kapasiteten til utviklingsarbeid og gjennomføring av oppgaver. For å sikre stabil drift og nødvendig gjennomføringsevne fremover, er god planlegging viktig.

Det er arbeidet med å styrke samarbeidet både innenfor de enkelte seksjonene og på tvers av organisasjonen. Målet har vært å videreutvikle en helhetlig arbeidskultur som bidrar til effektiv drift og gode arbeidsprosesser.

Den eksterne gjennomgangen av Deloitte, av museets økonomi- og virksomhetsstyring i 2023, resulterte i flere anbefalte forbedringstiltak. Hoveddelen av identifiserte svakheter er nå håndtert, og det er etablert et system for internkontroll som består av policyer, prosedyrer, maler og rutiner innen økonomi- og virksomhetsstyringsområdet. De fleste tiltakene er gjennomført. Gjenværende punkter fremgår i IV.2.1.

IV.2.1 Status for oppfølging av Deloitte-rapporten

Deloitte's kartlegging er dokumentert i rapporten, 'Økonomi- og virksomhetsstyringen ved Norsk jernbanemuseum' datert november 2023. Den foreslår forbedringstiltak. Under gis en statusoppdatering på områder som gjenstår.

- *Utarbeidelse av årlig virksomhetsplan*

Virksomhetsplanen er foreløpig ikke iverksatt. Årsaken er at museet i 2025 utarbeidet en ny strategi som også omfatter årlige handlingsplaner. Disse handlingsplanene fungerer i praksis som styrende dokumenter for prioriteringer og aktiviteter, og dekker dermed det som normalt ville vært innholdet i en tradisjonell virksomhetsplan.

- *Økt bevissthet i forholdet til eksterne aktører*

Dette punktet er det jobbet med gjennom 2025. Utfordringer diskuteres i virksomheten, både i ledermøter, seksjonsmøter og med enkeltansatte, med tanke på å øke bevisstheten. Det samme gjelder i møter med eksterne og i økonomistyring.

Utkast til retningslinjer for samhandling med eksterne interesser er utarbeidet.

- *Profesjonalisere tilskuddsforvaltningen*

Se kapittel III.2.4.

- *Styrke internkontrollen*

På dette området er mye arbeid gjennomført. Det som gjenstår, henger i stor grad sammen med arbeidet med implementering av en hensiktsmessig måte å følge opp systemer, rutiner og risikostyringskultur som omtales i kapittel IV.3.

Det er fortsatt noe arbeid igjen med å utnytte potensialet i lønn- og økonomisystemene samt avvikle praksis med papirdokumentasjon.

Norsk jernbanemuseum har arbeidet systematisk med å styrke økonomi- og budsjettstyringen. Budsjettansvaret er nå samlet på seksjonsnivå, og det er etablert tydelige fullmakter og dokumentert budsjett disponeringsmyndighet. Det arbeides med prognoser gjennom året, som danner grunnlag for omprioriteringer med påfølgende budsjettrevisjon. Det er behov for å arbeide videre for å sikre god kontroll da det er erfart både optimistisk budsjettering på enkelte områder i forhold til hva som har vært mulig å gjennomføre, og at det i noen prosjekter er satt av mer midler enn det faktiske behov tilsier.

IV.2.2 Føring av virksomhetsregnskap etter de statlige regnskapsstandardene (SRS)

Norsk jernbanemuseum har fra 2024 ført sitt virksomhetsregnskap etter de statlige regnskapsstandardene (SRS). Museet har benyttet 2025 til kompetanseheving for økonomimedarbeidere og ledere, utvikle samarbeidet med Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ) gjennom avtale om tilleggstjenester SRS og etablere anleggsregister. I 2025 har det også blitt lagt vekt på å skape gode rutiner for økonomioppfølging, etablering av rutiner for prognosearbeid og budsjettrevisjon og annet knyttet til en tettere oppfølging av økonomi/regnskap. Arbeidet vil fortsette i 2026.

IV.3 Risikostyring og internkontroll

Risikostyring er en vesentlig del av Norsk jernbanemuseums interne styring og omfatter risikoer knyttet til måloppnåelse av museets virksomhetsmål slik de framgår av tildelingsbrevet samt andre fokusområder definert i Strategi for Norsk jernbanemuseum 2025–2028. Norsk jernbanemuseum startet implementering av Prosedyre for risikovurdering rundt årsskiftet.

Arbeidet risikostyring og internkontroll er omfattende, og krever forståelse i organisasjonen for en mer systematisk måte å arbeide med risiko og styring på. Mye er gjort innen enkelte områder både når det gjelder administrasjon/virksomhetsstyring, HMS og innen kjernevirksomheten/samlingene. Det gjenstår risikovurderinger på overordnet virksomhetsnivå. I 2026 vil det bli hentet inn ekstern kompetanse som kan bidra være prosessdriver og bistå innen arbeidet med risikovurderinger.

med tanke på å etablere gode rutiner for arbeid med risikostyring.

I 2025 er det gjort anskaffelse av system for FDV (forvaltning, drift og vedlikehold) som vil bli implementert tidlig i 2026.

Det har blitt gjort et omfattende arbeid innen systematisk HMS-arbeid. Det er etablert arbeidsmiljøutvalg (AMU) der bedriftshelsetjenesten deltar, det er etablert bedriftshelsetjeneste og gjennomført eksponeringskartlegging med påfølgende målrettede helseundersøkelser der det er behov. Det har også blitt gjennomført ca. 35 ulike HMS-kurs, bl.a. asbest, arbeid i høyden, varmearbeider, kjemikaliehåndtering m.m. Tett samarbeid med bedriftshelsetjenesten vil fortsette i 2026.

Norsk jernbanemuseum har tjenesteavtaler innen områder som IKT, HRO, og juridisk bistand med Jernbanedirektoratet. For en virksomhet med en liten administrasjon, bidrar dette til å styrke kvalitet og kontroll, samtidig som det skjer kunnskapsoverføring til museet.

Certifer har gjennomført internkontroll av vedlikeholdsstyringen for lokomotiver og vogner, med vurdering av etterlevelse av krav og prosedyrer, dokumentasjonskvalitet og eventuelle mangler i både systemer og praksis. Oppfølgingen av funnene inngår i arbeidet med søknad om ny lisens våren 2026. Et hovedfunn er at vedlikeholdssystemet er utdatert og må erstattes for å oppfylle krav til dokumentasjon, kontroll og rapportering.

IV.3.1 Risikoområder

Risikoer som har blitt vurdert å ha høy kritikalitet i 2025 beskrives under.

- *Risiko for at Norsk jernbanemuseum ikke kan kjøre museumstog på nasjonalt nett fra oktober 2026 pga. ombygging av Hamar stasjon og riving av spor – høy*

Kritikalitet settes til høy siden det er kan medføre at museet ikke lenger kan kjøre på det nasjonale jernbanenettet, og dermed ikke oppfylle første delmål under mål 1. Det er dialog med Bane NOR Eiendom om midlertidige løsninger, men dette krever fortsatt avklaringer.

- *Rullende materiell mangler forsvarlig lagring/hensetting – høy*

Kritikalitet settes til høy siden det er en sårbar hensettingssituasjon, særlig på Hamar stasjon, men også på andre områder der Norsk jernbanemuseum leier hensettingsplasser.

- *Risiko for at vi ikke har tilstrekkelig kapasitet og kompetanse til å levere på de oppdragene vi får – høy*

Kritikaliteten settes til høy, da manglende kapasitet innen enkelte fagfelt, kombinert med at hver funksjon i stor grad bemannes av én person, gjør organisasjonen sårbar og kan redusere evnen til å levere på oppdragene museet får.

IV.3.2 Sikkerhet og beredskap – togselskap og jernbanedrift

Norsk jernbanemuseum er et jernbaneforetak som skal drive sin operative virksomhet i tråd med 0-visjonen og det systematiske arbeidet for å opprettholde og forbedre trafiksikkerhetsarbeidet på jernbanen. Norsk jernbanemuseum skal fornye aktuelle lisenser og sikkerhets sertifikater fra Statens jernbanetilsyn og utføre planmessig vedlikehold og drift av rullende materiell etter eget sikkerhetsstyringssystem.

Det er rapportert to hendelser i Synergi knyttet til sikkerheten ved NJM togselskaps virksomhet. Den første hendelsen gjaldt et teknisk havari på et tomtog underveis til Asker stasjon, som

medførte behov for berging og videre teknisk utbedring. Den andre hendelsen oppsto under ordinær passasjertransport, der en utgangsdør på en vogn ikke var korrekt lukket ved avgang fra Hønefoss som følge av en teknisk feil. Det ble etablert en manuell rutine for lukking av døren inntil feilen kunne rettes.

Norsk jernbanemuseum hadde et tilfelle av tagging på den ene siden av B3-2 25572 (scenevogna) og FR3-2 21265 (menyvognen) i Stålvogntoget. Dette ble gjort mens toget sto hensatt i spor 22 på Hamar stasjon. Forholdet ble anmeldt til politiet. Vask av vognene ble utført av eksternt firma med kompetanse på fjerning av tagging. Arbeidet var vellykket, uten varige skader på vognenes lakk.

Foto: Ole Ivan Fosshaug

Museumsbanen til Tertittoget omfattes av museumsbaneforskriften. Styringsystemet og driftshåndbok til Tertitbanen er oppdatert og digitalisert i 2025 for bedre oversikt og oppfølging. Dette gjør det lettere å dokumentere avvik og svare ut krav i museumsbaneforskriften. Arbeidet med risikovurderinger for den operative driften ble igangsatt, og ferdigstilles tidlig 2026.

I forbindelse med årskontroll for vognmateriellet ble det foretatt en QR-måling på alle hjulsatser. Samtlige vogner har dårlig QR-mål og det er behov for boggirevisjon på alle vogner. Gjennom sesongen registreres det sporadisk ferdsl i spor under ordinær trafikk. Erfaringene fra 2025 gir et godt grunnlag for videre forbedringsarbeid innen forebygging og tilrettelegging som skilting, informasjon og gjerder langs sporet.

IV.3.3 Sikkerhet og beredskap – museumsdrift

Det ble registrert en uønsket hendelse ved museet i 2025. Natt til 31. mars ble museets uteområde utsatt for skadeverk da en bil tok seg inn på området og forårsaket skader på gressplenen ved Gamlebygget. Hendelsen ble varslet til vekterselskap som deretter gjennomførte økte antall kontroller i en periode. Skadene ble utbedret med planering, påfyll av matjord og ny såing av plen.

Norsk jernbanemuseum har også publikumstilbudet Knertitten, en miniatyrjernbane med mulighet for å kjøre tog med 5" og 71/4" sporvidde. Museet har eget materiell med 71/4" sporvidde. Sporet og materiell er underlagt Statens jernbanetilsyns avdeling og omfattes av Forskrift for fornøylesinnretninger. Banen har eget styringsystem og får vedlikehold av museets eget personale. Sporet består av en rundbane på ca. 110 meter, har en tunell og en stasjon og har i 2025 2 lokomotiver og 4 vogner i drift. Banen er åpen gjennom sommersesongen. Det ble foretatt nødvendige kontroller og vedlikehold slik at banen kunne driftes gjennom sesongen. Sesongen ble gjennomført uten noen hendelser.

Museet jobber videre med implementering av sikker jobb-analyse for å forebygge arbeidsulykker eller personskader.

IV.3.4 IKT-sikkerhet

Norsk jernbanemuseum benytter IKT-tjenester fra Jernbanedirektoratet og følger Jernbanedirektoratets sikkerhetsprosedyrer. IKT-sikkerheten vurderes god, og det er ikke identifisert vesentlige risikoområder innen IKT-sikkerhet ved museet.

IV.3.5 Behandling av personopplysninger

Norsk jernbanemuseum behandler personopplysninger, både om egne ansatte, frivillige, innleide og eksterne. Museet har oppdatert behandlingsoversikt og flere databehandlingsavtaler på plass. I 2024 ble avtale om felles behandlingsansvar mellom Jernbanedirektoratet og museet revidert og signert.

IV.4 Fellesføringer

IV.4.1 Systematisk og helhetlig arbeid for å redusere klimagassutslipp, naturfotavtrykk og energibruk

Det er et mål om systematisk og helhetlig arbeid for å redusere klimagassutslipp, naturfotavtrykk og energibruk. I dette arbeidet skal det tas hensyn til ivaretagelse av virksomhetens kjerneoppgaver og kostnadseffektivitet.

Norsk jernbanemuseum foretar systematiske vurderinger av egen energibruk og tar i bruk lønnsomme energieffektive løsninger, samt øker energifleksibiliteten der dette er relevant. I januar 2025 ble varmebehandlingsanlegget oppgradert, og det er startet prosess for oppgradering av automatikk og utskifting av SD-anlegg. Det vurderes utskifting av ventilasjonsanlegg, og inntil det er avklart, vil andre tiltak avventes.

Klimarisiko

Klimarisikoanalyse for Norsk jernbanemuseum som ble ferdigstilt februar 2024, viser at det er lavt antatt klimarisiko for de fem byggene og de tre tomtene på Norsk jernbanemuseum som er omfattet av analysen. Dette er på grunn av en kombinasjon av særlig to faktorer. Området er i liten grad lokalisert i områder preget av naturfare og andre farer assosiert med klimarisiko, gitt kunnskapsgrunnlaget som ligger til grunn. Videre har museet gode risikoreducerende eksisterende barrierer for farene tomtene og byggene er utsatt for, sett i lys av med ekstremværet Hans i 2024. Dette er særlig grunnet rutiner knyttet til jevnlig vedlikehold, planverk og rutiner for flytting av uvurderlige objekter med kulturhistorisk verdi, byggenes materialer, og plassering i terrenget (eksempel naturlig avrenning). Området er utsatt for flom, men erfaringer fra ekstremværet Hans viser at gode eksisterende barrierer ga lave konsekvenser.

Når det gjelder togkjøring på det nasjonale nettet, påvirkes museets turer av ras og annet, og det har vært avlysninger og endringer pga. dette.

IV.4.2 Positiv utvikling i antall ansettelser av personer med funksjonsnedsettelse

Norsk jernbanemuseum har fokus på inkludering og mangfold i rekrutteringsprosesser. I museets utlysningstekster oppfordres personer med nedsatt funksjonsevne,

minoritetsbakgrunn og/eller hull i CV-en til å søke. Ved rekruttering innkalles minst én kvalifisert søker innenfor disse kategoriene.

I 2025 hadde var det en nytilsetting ved Norsk jernbanemuseum, men det ble ikke tilsatt personer med funksjonsnedsettelse. Museet har som ambisjon å tilsette personer med funksjonsnedsettelse ved senere utlysinger, dersom de ellers er kvalifiserte for jobben.

Norsk jernbanemuseum har samarbeidet med Mjøsanker og Hamar Arbeid og Aktivitet Olsrud om å være tilrettelagt arbeidsplass for personer som trenger arbeidstrening. I 2025 hadde museet inne to personer på slike tiltak.

IV.4.3 Redusere konsulentbruken

Norsk jernbanemuseum skal bidra til at staten samlet sett redusere konsulentbruken ved å utvikle egenkompetanse. Samtidig er Norsk jernbanemuseum en liten virksomhet som vil ha behov for å innhente ekstern bistand der det mangler kompetanse internt og det vil være sårbart og kostbart å opparbeide kompetansen internt.

Tabell 11 Utgifter til konsulentbistand per år, oppgitt i tusen kroner

	2025	2024	2023
Utgifter til konsulentbistand per år	3 159	3 204	3 636
Andel utgifter til konsulentbistand av samlede driftsutgifter (post 01)	6,1 %	6,4 %	7,3 %

Norsk jernbanemuseum bruker interne ressurser og kompetanse i det daglige arbeidet. I den grad det brukes konsulenttenester, er det i kortvarige prosjekter for å løse oppgaver der museet ikke har kompetanse selv eller for å dekke midlertidige behov der det ikke er aktuelt å ansette selv. Under er eksempler fra 2025 der konsulenttenester er innhentet gjennom offentlige anskaffelser.

Museet ble tildelt 2 millioner kroner i øremerkede midler til Forprosjekt ny hovedutstilling. Det ble brukt ca. 1,63 millioner kroner knyttet til bistand til å lede og fasilitere prosessen fra Torden & Lynild.

Til støtte i arbeidet med organisasjonsutvikling, herunder arbeidsmiljø og ledergruppeutvikling, ble det hentet inn ekstern bistand fra bedriftshelsetjenesten og AFF.

Det ble hentet inn bistand innen økonomi/regnskap i form av en medarbeider fra Norsk Regnskap AS i midlertidig stilling i påvente av tilsetting av ny medarbeider.

Som nevnt tidligere i årsrapporten bisto Certifer i arbeidet med internkontroll av vedlikeholdsstyring for lokomotiv og vogner for Norsk jernbanemuseums togselskap.

For å få en tilstandsanalyse av hovedbygningen ved Norsk jernbanemuseum samt verditakst inkludert dekomponering av andre ikke museale bygninger som museet eier, ble det hentet inn ekstern bistand fra Norconsult.

Det ble ikke kjøpt konsulenttenester fra kommunikasjonsbransjen i 2025.

Museet vil ha behov for konsulentbistand framover innen f.eks. prosjektledelse, lederutvikling, arbeid med søknad om ny lisens for togselskapet, risikovurdering/internrevisjon m.m.

IV.4.4 Likestilling og mangfold

Som nevnt tidligere har Norsk jernbanemuseum fokus på inkludering og mangfold i rekrutteringsprosesser.

Tabell 12 Nøkkeltall likestilling

Hovedtall for Norsk jernbanemuseum	2025	2024	2023
Kvinner i ledelsen (prosent)	75 %	75 %	50 %
Brutto månedslønn i gjennomsnitt, kvinner (kroner)	63 336	58 217	49 992
Brutto månedslønn i gjennomsnitt, menn (kroner)	59 013	55 978	59 249
Fast ansatte kvinner (prosent)	56 %	52 %	46 %
Fast ansatte menn (prosent)	44 %	48 %	54 %

Norsk jernbanemuseum sikrer at kravene til lønns- og arbeidsvilkår følges opp i anskaffelser, og at kontrollplikten gjennomføres.

IV.4.5 Lærlinger

Museet har tidligere vært i kontakt med flere lærlingekontorer, men har ikke kunnet finne noe lærlingeløp der det vil kunne tilbys tilstrekkelig bredde i arbeidsoppgavene til å bli lærlingebedrift. Det kan være aktuelt å vurdere dette på nytt, for eksempel lærlingeplass innen service- og administrasjonsfag, i framtiden.

V Vurdering av framtidsutsikter

Norsk jernbanemuseum har som nasjonalt museum en sentral rolle i å sikre, forvalte og formidle jernbanehistorien som en del av Norges kulturarv. Museets evne til å levere relevante og engasjerende publikumsopplevelser, både gjennom hovedutstillingen og togreiser, vil være avgjørende for å styrke både formidlingen og samfunnsrelevansen i årene som kommer. Museets relevans krever kontinuerlig fornyelse.

V.1 Behov for ny hovedutstilling

I 2025 er det kartlagt behov for en helhetlig oppgradering av utstillingsarealer og publikumsfasiliteter for å møte dagens krav og forventninger. Museet har potensial til å styrke sin posisjon som nasjonal kunnskapsinstitusjon ved å modernisere formidlingen og videreutvikle publikumstilbudet. Mulighetsstudien viser at en ny hovedutstilling vil gi bedre tilrettelegging for bevaring, tilgjengelighet og formidling av jernbanehistoriske dokumenter og gjenstander. Økt utstillingsareal og moderne løsninger gir rom for å vise fram flere objekter, samtidig som samlingen forvaltes på en trygg og faglig forsvarlig måte. En ny hovedutstilling, sammen med de bygningsmessige endringene, vil kunne bidra til økt publikumstilstrømning og styrket attraktivitet.

V.2 Endringer på Hamar stasjon

Norsk jernbanemuseum kjører museumstog på det nasjonale jernbanenettet, og er derfor en sentral aktør i norsk kulturminneforvaltning. Ombyggingen av Hamar stasjon innebærer at museet mister hensettingsplasser og nødvendige fasiliteter for drift av museumstog på nasjonalt jernbanenett. Museets trenger hensettingsplasser og sportilgang for å kunne kjøre publikumsturer, og dette påvirker også muligheten til å flytte rullende materiell til Martodden for visning og utstilling på museets uteområde. Forvaltningen av kulturminnene, som materiellet er, stiller særskilte krav til hvor og hvordan det hensettes, både av hensyn til bevaring, teknisk drift og sikkerhet. Endringene på Hamar stasjon innebærer risiko for at museet kan miste muligheten til bevaring og aktiv bruk i formidlingen. Det er derfor viktig å etablere en langsiktig hensettings- og lagerløsning som ivaretar museets behov.

Museet står overfor utfordringer som fortsatt krever prioritering. Begge utfordringene fremstår nå med større strategisk konsekvens enn tidligere, og det er behov for konkrete, bærekraftige planer.

Museet har svært gode muligheter til å styrke relevans, synlighet og publikumsattraktivitet gjennom strategiske investeringer i hovedutstilling og fasiliteter, kombinert med robuste løsninger for togdrift. Dette anses som avgjørende for å bevare museets særpreg som nasjonal forvalter og formidler av jernbanehistorien. Selv om museet står i viktige strategiske utfordringer for å kunne fylle samfunnsoppdraget i fremtiden, vurderes det dithen at museet er rustet for fremtiden gjennom en unik samling og høy faglig kompetanse.

VI Årsregnskap

Ledelseskomentarer til Norsk jernbanemuseums årsregnskap 2025

Formål

Norsk jernbanemuseum ble stiftet i 1896 og er organisert som en egen virksomhet under Samferdselsdepartementet, som har delegert etatsstyringen til Jernbanedirektoratet. Norsk jernbanemuseum er en bruttobudsjettert virksomhet som legger frem regnskap etter to finansielle rammeverk: Kontantregnskap etter kravene for statsregnskapet, og periodisert virksomhetsregnskap i samsvar med de statlige regnskapsstandardene (SRS).

Bekreftelse

Årsregnskapet er avlagt i tråd med bestemmelser om økonomistyring i staten, med tilhørende rundskriv og krav fra Finansdepartementet og krav fra Jernbanedirektoratet. Årsregnskapet gir et dekkende bilde av Norsk jernbanemuseums disponible midler, og av de regnskapsførte kostnader, inntekter, eiendeler og gjeld.

Vurderinger av vesentlige forhold

Norsk jernbanemuseum er organisert som en egen virksomhet under Samferdselsdepartementet. Bevilgningen til museet går imidlertid via Jernbanedirektoratet, og gis i et eget tildelingsbrev fra direktoratet. Det søkes ikke separat overføring av mindreforbruk for Norsk jernbanemuseum. Samlet mulig overførbart beløp for Jernbanedirektoratet fra 2025 til 2026 fremgår av jernbanedirektoratets årsregnskap.

Korrigerer av åpningsbalanse

Verdsetting av bygninger i åpningsbalansen 1.1.2024 var basert på en takst der verdien ble fastsatt samlet for alle byggene. I løpet av 2025 er ble det foretatt en ny takst per bygg, dekomponert. Den nye verdsettingen er lagt til grunn i årsregnskapet for 2025.

Kontantregnskapet

Tildeling av bevilgninger

Norsk jernbanemuseum hadde i 2025 en samlet tildeling på utgiftssiden på 99 198 000 kroner. I tillegg hadde Norsk jernbanemuseum tildelinger på inntektssiden på 2 320 000 kroner, jf. oppstilling av bevilgningsrapportering og note A.

Kapittel 1352 post 01

Norsk jernbanemuseum har en tildeling på 58 298 000 kroner i 2025 under kap. 1352 post 01 Driftsutgifter, som inkluderer 2 048 000 kroner overført fra 2024. Av de 58 298 000 kroner er 54 898 000 kroner for ordinær drift av Norsk jernbanemuseum og 3 400 000 kroner i øremerkede midler. Norsk jernbanemuseum har regnskapsført 53 822 916 kroner i 2025 under post 01 Driftsutgifter. Dette gir mindreutgifter på 4 475 084 kroner. Årsaken til mindreforbruket er først og fremst at det har vært for optimistisk budsjettering på enkelte områder i forhold til hva som har vært mulig å gjennomføre, og at det er satt av mer midler enn det faktiske behov på enkelte prosjekter.

Kapittel 1352 post 76

Norsk jernbanemuseum har en tildeling på 40 900 000 mill. kroner under post 76 Tilskudd til kulturminner i jernbanesektoren. Mindreutgifter for post 76 ble kr 928 450. Årsaken til gjenværende midler i tilskuddsordningen er at tre prosjekter ikke ble igangsatt og åtte prosjekter har mindreforbruk opp mot tildelt sum.

Kapittel 4352 post 1

Norsk jernbanemuseums inntektsbevilgning på kapittel 4352 post 01 var på 2 320 000 kroner i 2025. Merinntekter for post 01 ble kr 88 843.

Revisjonsordning

Riksrevisjonen er ekstern revisor og bekrefter årsregnskapet for Norsk jernbanemuseum. Årsregnskapet er ikke ferdig revidert per dags dato. Revisjonsberetningen blir publisert sammen med årsrapporten, og foreligger normalt innen 1. mai 2026.

Hamar, 26. februar 2026

Marie Beate Rise

direktør

Norsk jernbanemuseum

Kontantregnskapet

Regnskapsprinsipper

Årsregnskap for Norsk jernbanemuseum er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten ('bestemmelsene'). Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 av november 2025 og eventuelle tilleggskrav fastsatt av Samferdselsdepartementet og etatsstyrer Jernbanedirektoratet.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorrapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene punkt 3.4.2 – de grunnleggende prinsippene for årsregnskapet:

- a. Regnskapet følger kalenderåret.
- b. Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret.
- c. Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet.
- d. Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp.

Oppstillingene av bevilgnings- og artskontorrapportering er utarbeidet etter de samme prinsippene, men gruppert etter ulike kontoplaner. Prinsippene samsvarer med krav i bestemmelsene punkt 3.5 til hvordan virksomhetene skal rapportere til statsregnskapet. Sumlinjen 'Netto rapportert til bevilgningsregnskapet' er lik i begge oppstillingene.

Norsk jernbanemuseum er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene pkt. 3.7.1. Norsk jernbanemuseum tilføres ikke likviditet gjennom året, men har en trekkrettighet på museets konsernkonto. Ved årets slutt nullstilles saldoen på oppgjørskontoen ved overgang til nytt år.

Bevilgningsrapporteringen

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen og en nedre del som viser beholdninger Norsk jernbanemuseum står oppført med i kapitalregnskapet. Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som Norsk jernbanemuseum har rapportert til statsregnskapet. Det stilles opp etter de kapitler og poster i bevilgningsregnskapet Norsk jernbanemuseum har fullmakt til å disponere. Kolonnen 'samlet tildeling' viser hva Norsk jernbanemuseum har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev for hver statskonto (kapittel/post). Oppstillingen viser i tillegg alle finansielle eiendeler og forpliktelser museet står oppført med i statens kapitalregnskap.

Mottatte fullmakter til å belaste en annen virksomhets kapittel/post (belastningsfullmakter) vises ikke i kolonnen for 'Samlet tildeling', men er omtalt i note B til bevilgningsoppstillingen. Utgiftene knyttet til mottatte belastningsfullmakter er bokført og rapportert til statsregnskapet, og vises i kolonnen for 'Regnskap'.

Avgitte belastningsfullmakter er inkludert i kolonnen for 'Samlet tildeling', men bokføres og rapporteres ikke til statsregnskapet fra virksomheten selv. Avgitte belastningsfullmakter bokføres og rapporteres av virksomheten som har mottatt belastningsfullmakten og vises derfor ikke i kolonnen for 'Regnskap'. De avgitte fullmaktene framkommer i note B til bevilgningsoppstillingen.

Artskontorrapporteringen

Oppstillingen av artskontorrapporteringen har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter og en nedre del som viser

Årsrapport 2025 for Norsk jernbanemuseum

eiendeler og gjeld som inngår i mellomværende med statskassen. Artskontorrapporteringen viser regnskapstall Norsk jernbanemuseum har rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter. Norsk jernbanemuseum har en trekkrettighet på konsernkonto i Norges Bank. Tildelingene er ikke rapportert som en inntekt til statsregnskapet og derfor ikke vist som inntekt i artskontorrapporteringen.

Vesentlig forhold ved årsregnskapet

Norsk Jernbanemuseum er et ordinært statlig forvaltningsorgan (bruttobudsjettet virksomhet) underlagt Samferdselsdepartementet. Jernbanedirektoratet driver delegert etatsstyring av Norsk jernbanemuseum på vegne av Samferdselsdepartementet. Bevilgninger til Norsk jernbanemuseum gis i tildelingsbrev fra Jernbanedirektoratet. Videre gjennomføres det etatsstyringsmøter tilpasset tidsfristene for tertial- og årsrapporter.

Årsrapport 2025 for Norsk jernbanemuseum

Oppstilling av bevilgningsrapportering 31.12.2025

Utgifts- kapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling for 2025	Regnskap per 31.12.2025	Merutgift (-) og mindreutgift
1352	Jernbanedirektoratet	01	Driftsutgifter	A	58 298 000	53 822 916	4 475 084
1352	Jernbanedirektoratet	76	Tilskudd til kultur- minner i jernbane- sektoren	A	40 900 000	39 971 550	928 450
Sum utgiftsført					99 198 000	93 794 466	

Inntekts- kapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst		Samlet tildeling for 2025	Regnskap per 31.12.2025	Merinntekt og mindreinntekt(-)
4352	Jernbanedirektoratet	01	Diverse innbetalinger		2 320 000	2 408 843	88 843
5309	Tilfeldige inntekter	29	Tilfeldige inntekter		0	44 549	
5700	Folketrygdens inntekter	72	Folketrygdens inntekter, Arbeidsgiveravgift		0	3 021 299	
Sum inntektsført					2 320 000	5 474 691	

Netto rapportert til bevilgningsregnskapet

88 319 775

Kapitalkontoer

60094801 Norges Bank KK /innbetalinger

8 311 073

60094802 Norges Bank KK/utbetalinger

- 97 036 374

713216 Endring i mellomværende
med statskassen

405 526

Sum rapportert

0

Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12.)

		31.12.2025	31.12.2024	Endring
713216	Mellomværende med statskassen	320 463	-85 063	405 526

Årsrapport 2025 for Norsk jernbanemuseum

Note A Forklaring av samlet tildeling utgifter

Kapittel og post	Overført fra i fjor	Årets tildelinger	Samlet tildeling
1352.01 Driftsutgifter	2 048 000	56 250 000	58 298 000
1352.76 Tilskudd til kulturminner i jernbanesektoren		40 900 000	40 900 000
Sum	2 048 000	97 150 000	99 198 000

Note B Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år

Kapittel og post	Stikkord	Merutgift (-)/ mindre utgift	Utgiftsført av andre iht. avgitte belastningsfullmakter(-)	Merutgift(-)/ mindreutgift etter avgitte belastningsfullmakter	Merinntekter /mindreinntekter(-) iht. merinntektsfullmakt	Omdisponering fra post 01 til 45 eller til post 01/21 fra neste års bevilgning	Innsparinger(-)	Sum grunnlag for overføring	Maks. overførbart beløp ¹	Mulig overførbart beløp beregnet av virksomheten ²
1352.01/4352.01		4 475 084			88 843			4 563 928	1)	2)
1352.76		928 450		928 450				928 450	Ikke aktuell	

¹ Norsk jernbanemuseum er organisert som en egen virksomhet under Samferdselsdepartementet. Bevilgningen til museet går imidlertid via Jernbanedirektoratet, og gis i et eget tildelingsbrev fra direktoratet. Siden Jernbanedirektoratet søker om overførte midler samlet, vil dette kun vises i direktoratets årsrapport.

² Det søkes ikke separat overføring av mindreforbruk for Norsk jernbanemuseum. Samlet mulig overførbart beløp for Jernbanedirektoratet fra 2025 til 2026 fremgår av Jernbanedirektoratets årsregnskap.

Merknader til note B

Kapittel 1352 post 01 Driftsutgifter

Posten viser 4 475 084 kroner i overførbart mindreutgift. Av dette var 330 295 kroner mindreforbruk av øremerkede midler. Årsaken til mindreforbruket er først og fremst at det har vært for optimistisk budsjettering på enkelte områder i forhold til hva som har vært mulig å gjennomføre, og at det er satt av mer midler enn det faktiske behov på enkelte prosjekter.

Kapittel 1352 post 76

Posten viser 928 450 kroner i mindreutgift. Årsaken til gjenværende midler i tilskuddsordningen er at tre prosjekter ikke ble igangsatt og åtte prosjekter har mindreforbruk opp mot tildelt sum. Det største avviket skyldes at kostnadene i prosjektet ble betraktelig lavere enn estimert på søknadstidspunktet. Det er syv prosjekter som har mindre avvik mellom utbetalt og søkt beløp pga. utfordringer med egenandel på 50 prosent av prosjektkostnadene.

Kapittel 4352 post 1

Posten viser 88 843 kroner i merinntekt. Årsaken er noe høyere billettinntekter ved museet og fra togkjøring enn forventet.

Note C Oversikt over binding på framtidige års bevilgninger

Avtaler om leie av lokaler				
Gjenværende varighet per 31.12.	Årlig leiebeløp	Av neste års bevilgning	Av senere års bevilgning	Samlet binding på framtidige års bevilgninger
Varighet inntil 1 år				0
Varighet 1-5 år	4 269 000	4 269 000	11 924 000	16 193 000
Varighet over 5 år				0
Totalt	4 269 000	4 269 000	11 924 000	16 193 000

Andre vesentlige leieavtaler				
Gjenværende varighet per 31.12.	Årlig leiebeløp	Av neste års bevilgning	Av senere års bevilgning	Samlet binding på framtidige års bevilgninger
Varighet inntil 1 år	58 000			0
Varighet 1-5 år	314 000	250 000	180 000	430 000
Varighet over 5 år				0
Totalt	372 000	250 000	180 000	430 000

Vesentlige avtaler om kjøp av tjenester				
Gjenværende varighet per 31.12.	Årlig beløp	Av neste års bevilgning	Av senere års bevilgning	Samlet binding på framtidige års bevilgninger
Varighet inntil 1 år				0
Varighet 1-5 år	810 000	64 000		64 000
Varighet over 5 år				0
Totalt	810 000	64 000	0	64 000

Leie av lokaler gjelder lokaler i Kolltjernvegen, Hamar, (magasin for museale gjenstander), Kjonerud i Stange sammen med Bane NOR (arkiv), Finse (Norsk jernbanemuseums utstilling på Rallarmuseet), Lodalen (hensettingsplass for kongevogn), Filipstad (magasin/hensettingsplass for rullende materiell), Flisa (vogn) og Hensmoen (magasin for rullende materiell).

Andre vesentlige leieavtaler gjelder leasing av tre biler.

Vesentlige avtaler om kjøp av tjenester gjelder renhold av lokaler samt tilgang til søkerportal i Miljødirektoratet knyttet til tilskuddsordning for kulturminner i jernbanesektoren

Oppstilling av artskontorrapportering 31.12.2025

	31.12.2025	31.12.2024
Driftsinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Innbetalinger fra tilskudd og overføringer	14 243	0
Salgs- og leieinnbetalinger	2 394 056	2 824 126
Sum innbetalinger fra drift	2 408 299	2 824 126
Driftsutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Utbetalinger til lønn	24 354 096	22 596 220
Andre utbetalinger til drift	27 558 608	27 534 587
Sum utbetalinger til drift	51 912 703	50 130 808
Netto rapporterte driftsutgifter	49 504 404	47 306 681
Investerings- og finansinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Innbetaling av finansinntekter	544	144
Sum investerings- og finansinntekter	544	144
Investerings- og finansutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Utbetaling til investeringer	1 910 208	195 559
Utbetaling av finansutgifter	4	8
Sum investerings- og finansutgifter	1 910 212	195 567
Netto rapporterte investerings- og finansutgifter	1 909 668	195 423
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten		
Utbetalinger av tilskudd og stønader	39 971 550	38 190 550
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	39 971 550	38 190 550
Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler		
Gruppelivsforsikring konto 1985 (ref. kap. 5309, inntekt)	44 549	41 625
Arbeidsgiveravgift konto 1986 (ref. kap. 5700, inntekt)	3 021 299	2 797 271
Netto rapporterte utgifter på felleskapitler	-3 065 848	-2 838 896
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet	88 319 775	82 853 759
Oversikt over mellomværende med statskassen		
Eiendeler og gjeld	31.12.2025	31.12.2024
Kontanter	5 035	5 000
Skyldig skattetrekk og andre trekk	-1 057 600	-702 476
Skyldige offentlige avgifter	1 439 302	993 452
Avsatt pensjonspremie til Statens pensjonskasse	-88 214	-378 984
Mottatte forskuddsbetalinger	-2 199	-2 055
Lønn (negativ netto, for mye utbetalt lønn m.m.)	24 140	0
Sum mellomværende med statskassen	320 463	-85 063

Virksomhetsregnskapet 2025

Regnskapsprinsipper

Virksomhetsregnskapet er satt opp i samsvar med de statlige regnskapsprinsippene (SRS).

Åpningsbalanse

Ved utarbeidelse av åpningsbalansen ble varige driftsmidler verdsatt til gjenanskaffelsesverdi eller virkelig verdi.

Gjenanskaffelsesverdi for en eiendel er det beløp det vil koste dersom eiendelen skulle anskaffes i dag, vurdert til samme kvalitet, standard og funksjonalitet som eksisterende eiendel.

For nyere eiendeler ble historisk kost benyttet som beste estimat på gjenanskaffelsesverdi. Dette gjelder også nyere PCer og IKT-utstyr kjøpt etter 1.12.2017 hvor historisk kost basert på tidligere bilag ble benyttet for å beregne beste estimat på gjenanskaffelsesverdi. Ved verdsetting av kontorinventar ble DFØs sjablongverdier for kontorplasser benyttet. Verdsettelse av inventar i møterom, skjermer og eldre PCer ble beregnet på bakgrunn av nyanskaffelsespris justert for avskrivninger fra anskaffelsesdato. For verdsettelse av eldre eiendeler som er vanskelig å erstatte benyttet Norsk jernbanemuseum skjønsmessige vurdering av beste estimat, der ansatte med god kompetanse på eiendelen bidro til å estimere nyanskaffelsespris som ble brukt for å beregne virkelig verdi basert på anskaffelsesdato og utnyttbar levetid

Omløpsmidler ble verdsatt til gjenanskaffelsesverdi eller virkelig verdi. Kortsiktig gjeld ble verdsatt til pålydende.

Korrigerer av åpningsbalanse

Verdsetting av bygninger i åpningsbalansen var basert på en takst der verdien ble fastsatt samlet for alle byggene. I løpet av 2025 er ble det foretatt en ny takst per bygg, dekomponert. Den nye verdsettingen er lagt til grunn i årsregnskapet for 2025.

Transaksjonsbaserte inntekter

Transaksjoner resultatføres til verdien av vederlaget på transaksjonstidspunktet. Inntekt resultatføres når den er opptjent. Inntektsføring ved salg av varer skjer på leveringstidspunktet hvor overføring av risiko og kontroll er overført til kjøper. Salg av tjenester inntektsføres i takt med utførelsen.

Inntekter fra bevilgninger og inntekt fra tilskudd og overføringer

Inntekt fra bevilgninger og inntekt fra tilskudd og overføringer resultatføres etter prinsippet om motsatt sammenstilling. Dette innebærer at inntekt fra bevilgninger og inntekt fra tilskudd og overføringer resultatføres i takt med at aktivitetene som finansieres av disse inntektene utføres, det vil si i samme periode som kostnadene påløper (motsatt sammenstilling).

Bruttobudsjetterte virksomheter har en forenklet praktisering av prinsippet om motsatt sammenstilling ved at inntekt fra bevilgninger beregnes som differansen mellom periodens kostnader og opptjente transaksjonsbaserte inntekter og eventuelle inntekter fra tilskudd og overføringer til virksomheten. En konsekvens av dette er at resultat av periodens aktiviteter blir null.

Kostnader

Utgifter som gjelder transaksjonsbaserte inntekter kostnadsføres i samme periode som tilhørende inntekt.

Utgifter som finansieres med inntekt fra bevilgning og inntekt fra tilskudd og overføringer, kostnadsføres i samme periode som aktivitetene er gjennomført og ressursene er forbrukt.

Pensjoner

SRS 25 Ytelser til ansatte legger til grunn en forenklet regnskapsmessig tilnærming til pensjoner. Statlige virksomheter skal ikke balanseføre netto pensjonsforpliktelse for ordninger til Statens pensjonskasse (SPK).

Norsk jernbanemuseum resultatfører arbeidsgiverandel av pensjonspremien som pensjonskostnad. Pensjon kostnadsføres som om pensjonsordningen i SPK var basert på en innskuddsplan.

Fra 2022 har SPK lagt om pensjonspremiemodellen for statlige virksomheter. Fra 1. januar 2022 betaler Norsk jernbanemuseum en virksomhetsspesifikk hendelsesbasert arbeidsgiverandel som del av pensjonspremien. At premien er virksomhetsspesifikk, betyr at den beregnes ut fra den enkelte virksomhets forhold, ikke for grupper av virksomheter samlet. At den er hendelsesbasert, betyr at den tar hensyn til de faktiske hendelser i medlemsbestanden i virksomheten, slik at premiereserven er à jour i forhold til medlemmets opptjening. Ansattes andel utgjør to prosent av lønnsgrunnlaget.

Leieavtaler

Norsk jernbanemuseum har valgt å benytte forenklet metode i SRS 13 om leieavtaler og klassifiserer alle leieavtaler som operasjonelle leieavtaler.

Klassifisering og vurdering av anleggsmidler

Anleggsmidler er varige og betydelige eiendeler som disponeres av virksomheten. Med varige eiendeler menes eiendeler med utnyttbar levetid på 3 år eller mer. Med betydelige eiendeler forstås eiendeler med anskaffelseskost på 50 000 kroner eller mer. Anleggsmidler er balanseført til anskaffelseskost fratrukket avskrivninger.

Kontorinventar og PCer med tilhørende skjerm med utnyttbar levetid på 3 år eller mer er balanseført som egne grupper.

Varige driftsmidler nedskrives til virkelig verdi ved endret anvendelse eller utnyttelse, dersom virkelig verdi er lavere enn balanseført verdi.

Klassifisering og vurdering av omløpsmidler og kortsiktig gjeld

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmidler/langsiktig gjeld.

Omløpsmidler vurderes til det laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på opptakstidspunktet.

Beholdning av varer og driftsmateriell

Beholdninger omfatter varer for salg og driftsmateriell som benyttes i eller utgjør en integrert del av Norsk jernbanemuseums offentlig tjenesteyting. Innkjøpte varer er verdsatt til anskaffelseskost ved bruk av metoden først inn, først ut (FIFO). Beholdninger av varer er verdsatt til det laveste av anskaffelseskost og netto realisasjonsverdi. Beholdninger av driftsmateriell er verdsatt til anskaffelseskost.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene.

Valuta

Pengeposter i utenlandsk valuta er vurdert til kursen ved regnskapsårets slutt. Her er Norges Banks spotkurs per 31.12 lagt til grunn.

Statens kapital

Statens kapital utgjør nettobeløpet av virksomhetens eiendeler og gjeld, og fremgår i regnskapslinjen for avregninger i balanseoppstillingen. Bruttobudsjetterte virksomheter presenterer ikke konsernkontoene i Norges Bank som bankinnskudd. Konsernkontoene inngår i regnskapslinjen avregnet med statskassen.

Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten

Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten presenteres etter kontantprinsippet.

Sammenligningstall for 2024

Endret verdsetting av bygninger per 1.1.2024 er en vesentlig korrigerende av regnskapet. Endringen er derfor behandlet som korrigerende av tidligere års feil i tråd med bestemmelsene i SRS 3. Som følge av korrigeringen er sammenligningstall for 2024 endret. Nye sammenligningstall er innarbeidet i resultatregnskapet, balansen og note 3 Varige driftsmidler.

Statlige rammebetingelser

Selvassurandørprinsippet

Staten opererer som selvassurandør. Det er følgelig ikke inkludert poster i balanse eller resultatregnskap som søker å reflektere alternative netto forsikringskostnader eller forpliktelser.

Statens konsernkontoordning

Statlige virksomheter omfattes av statens konsernkontoordning. Konsernkontoordningen innebærer at alle innbetalinger og utbetalinger daglig gjøres opp mot virksomhetens oppgjørskontoer i Norges Bank.

Virksomheten tilføres ikke likvider gjennom året, men har en trekkrettighet på sin konsernkonto. For bruttobudsjetterte virksomheter nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto i Norges Bank ved overgang til nytt regnskapsår.

Resultatregnskap

	Note	31.12.2025	31.12.2024
Driftsinntekter			
Inntekt fra bevilgninger	1	58 769 676	56 480 534
Inntekt fra tilskudd og overføringer	1	14 243	0
Inntekt fra gebyrer	1	0	0
Salgs- og leieinntekter	1	2 414 883	2 824 426
Andre driftsinntekter	1	0	0
Sum driftsinntekter		61 198 802	59 304 961
Driftskostnader			
Varekostnader		203 498	492 800
Lønnskostnader	2	24 222 222	22 919 184
Avskrivninger på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	3	9 963 388	10 037 135
Nedskrivninger på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	3	0	0
Andre driftskostnader	4	26 810 234	25 855 978
Sum driftskostnader		61 199 342	59 305 096
Driftsresultat		-540	-136
Finansinntekter og finanskostnader			
Finansinntekter	5	544	144
Finanskostnader	5	4	8
Sum finansinntekter og finanskostnader		540	136
Resultat av periodens aktiviteter		0	0
Avregninger og disponeringer			
Sum avregninger og disponeringer		0	0
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten			
Tilskudd til andre	7	39 971 550	38 190 550
Avregning med statskassen tilskuddsforvaltning		39 971 550	38 190 550
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten		0	0

Balanse

	Note	31.12.2025	31.12.2024
EIENDELER			
A. Anleggsmidler			
I Immaterielle eiendeler			
Sum immaterielle eiendeler		0	0
II Varige driftsmidler			
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	3	122 746 000	131 073 000
Maskiner og transportmidler	3	5 956 802	5 207 508
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	3	2 701 336	3 176 810
Anlegg under utførelse	3	0	0
Infrastruktureiendeler	3	0	0
Sum varige driftsmidler		131 404 138	139 457 318
III Finansielle anleggsmidler			
Sum finansielle anleggsmidler		0	0
Sum anleggsmidler		131 404 138	139 457 318
B. Omløpsmidler			
I Beholdning av varer og driftsmateriell			
Beholdninger av varer og driftsmateriell	8	650 000	605 399
Sum beholdning av varer og driftsmateriell		650 000	605 399
II Fordringer			
Kundefordringer	9	21 127	375
Andre fordringer	11	1 471 576	1 349 846
Sum fordringer		1 492 702	1 350 221
III Bankinnskudd, kontanter og lignende			
Kontanter og lignende	12	5 035	5 000
Sum bankinnskudd, kontanter og lignende		5 035	5 000
Sum omløpsmidler		2 147 737	1 960 620
Sum eiendeler drift		133 551 875	141 417 939
IV Fordringer vedrørende innkrevingsvirksomhet og andre overføringer			
Sum fordringer vedr. innkrevingsvirksomhet og andre overføringer		0	0
Sum eiendeler		133 551 875	141 417 939

Statens kapital og gjeld

	Note	31.12.2025	31.12.2024
C. Statens kapital			
I Virksomhetskapital			
Sum virksomhetskapital		0	0
II Avregninger			
Avregnet med statskassen (bruttobudsjetterte)	6	127 329 708	134 279 785
Sum avregninger		127 329 708	134 279 785
Sum statens kapital		127 329 708	134 279 785
D. Gjeld			
I Avsetning for langsiktige forpliktelser			
Avsetninger langsiktige forpliktelser	13	2 030 936	2 617 081
Sum avsetninger for langsiktige forpliktelser		2 030 936	2 617 081
II Annen langsiktig gjeld			
Sum annen langsiktig gjeld		0	0
III Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		969 324	2 081 389
Skyldig skattetrekk og andre trekk		1 057 600	702 476
Skyldige offentlige avgifter		-919 384	-866 797
Avsatte feriepenger		2 113 743	1 708 281
Mottatt forskuddsbetaling	10	2 199	2 055
Annen kortsiktig gjeld	14	967 750	893 669
Sum kortsiktig gjeld		4 191 231	4 521 072
Sum gjeld		6 222 167	7 138 153
Sum statens kapital og gjeld drift		133 551 875	141 417 939
Sum statens kapital og gjeld		133 551 875	141 417 939

Note 1 Driftsinntekter

	31.12.2025	31.12.2024
Inntekt fra bevilgninger		
Inntekt fra bevilgninger	58 769 676	56 480 534
Sum inntekt fra bevilgninger	58 769 676	56 480 534
Inntekt fra tilskudd og overføringer		
Andre tilskudd og overføringer	14 243	0
Sum tilskudd og overføringer	14 243	0
Inntekt fra gebyrer		
Sum inntekt fra gebyrer		0
Salgs- og leieinntekter		
Salgsinntekt varer, avgiftspliktig høy sats	455 819	515 463
Salgsinntekt varer, avgiftspliktig lav sats	1 792 578	1 535 697
Salgsinntekt varer, avgiftspliktig middels sats	13 236	13 945
Salgsinntekter tjenester, avgiftspliktig	53 289	648 991
Uttak av varer, avgiftspliktig	8 740	6 513
Motkonto uttak av varer/tjenester	-8 740	-6 513
Salgsinntekt varer, avgiftsfri	78 834	110 330
Salgsinntekt, unntatt avgiftsplikt	21 127	0
Sum salgs- og leieinntekter	2 414 883	2 824 426
Andre driftsinntekter		
Sum andre driftsinntekter		0
Sum driftsinntekter	61 198 802	59 304 961

Etter de statlige regnskapsstandardene beregnes inntekt fra bevilgninger for bruttobudsjetterte virksomheter som differansen mellom periodens kostnader og opptjente transaksjonsbaserte inntekter og eventuelle inntekter fra tilskudd og overføringer til virksomheten. En konsekvens av dette er at resultat av periodens aktiviteter blir null.

For informasjon om mottatte bevilgninger se oppstilling av bevilgningsrapportering.

Note 2 Lønnskostnader

	31.12.2025	31.12.2024
Lønn	17 506 238	15 837 942
Feriepenger	2 238 545	1 836 018
Arbeidsgiveravgift	3 073 329	2 837 005
Pensjonskostnader ²	2 095 927	2 487 489
Sykepenger og andre refusjoner (-)	-1 073 992	-565 616
Andre ytelser	382 176	486 346
Sum lønnskostnader	24 222 222	22 919 184

Antall utførte årsverk **22** **21**

Premiesatsen for arbeidsgiverandelen utgjorde i 2025 11,5 prosent. For regnskapsåret 2024 utgjorde premiesatsen 15,8 prosent.

Lønn og andre ytelser til virksomhetsleder

	31.12.2025	31.12.2024
Marie Beate Rise	1 295 740	423 103
Ole Gunnar Bakken		753 326
Daniel Svenmoen Halvorsen		381 830
Eirik Kristoffersen		722 683

Tidligere direktør Eirik Kristoffersen hadde permisjon med lønn i perioden 25.6.2023-31.7.2024.

Ole Gunnar Bakken var fungerende direktør i perioden 26.6.2023-31.5.2024. Bakken gikk av med pensjon 31.5.2024.

Daniel Svenmoen Halvorsen var fungerende direktør i perioden 15.5.-28.8.2024.

Nåværende direktør, Marie Beate Rise, var formelt ansatt i fast stilling fra 7.8.2024.

Det er ikke inngått andre avtaler med virksomhetsleder om vederlag ved opphør eller endring av arbeidsforholdet som kan gi vesentlige fremtidige forpliktelser. Det er heller ikke inngått andre særskilte avtaler til fordel for virksomhetsleder.

Note 3 Varige driftsmidler

	Tomter	Bygninger og annen fast eiendom	Maskiner og transportmidler	Driftsløsøre, inventar, verktøy o.l.	Sum
Anskaffelseskost 01.01.	22 000 000	69 000 000	30 519 244	10 023 345	131 542 589
Korrigering tidligere års regnskap		48 500 000			48 500 000
Tilgang i året	0	0	1 466 404	443 804	1 910 208
Avgang anskaffelseskost i året (-)	0	0			
	0	0			
Anskaffelseskost	22 000 000	117 500 000	31 985 648	10 467 149	181 952 797
Akkumulerte nedskrivninger 01.01	0	0	0	0	0
Nedskrivninger i året	0	0	0	0	0
Akkumulerte avskrivninger 01.01.	0	8 427 000	25 311 736	6 846 535	40 585 271
Ordinære avskrivninger i året	0	8 327 000	717 110	919 278	9 963 388
Akkumulerte avskrivninger avgang i året (-)	0	0			
Balanseført verdi 31.12.2025	22 000 000	100 746 000	5 956 802	2 701 336	131 404 138

Levetider	Ingen avskrivning	25-40 år	3-15 år	3-15 år	
Avskrivningsmetode		lineær	lineær	lineær	
Avhendelse av varige driftsmidler i 2025:					
Salgssum ved avgang anleggsmidler	0	0	0	0	0
- Bokført verdi avhendede anleggsmidler	0	0	0	0	0
= Regnskapsmessig gevinst/tap	0	0	0	0	0

I forbindelse med etablering av åpningsbalanse 1.1.2024 fikk Norsk jernbanemuseum ekstern bistand til verdisetting av bygninger og tomter. Av rapporten framgår det at 69 mill. kroner er en skjønnsmessig konkludert samlet verdi av bygningene i eiendomsporteføljen. Det ble ikke fastsatt verdi per bygning. Norsk jernbanemuseum innhentet i 2025 ny verditakst for bygninger, der verdisetting av den enkelte bygning med teknisk utstyr inkl. dekomponering framgår. Ny verditakst er gitt virkning fra 1.1.2024, og ny levetid og nye avskrivninger er beregnet både for 2024 og 2025.

Ny verdi, totalt 117,5 mill. kroner er innarbeidet i regnskapet for 2025. Avskrivninger av bygningene utgjorde 1,38 mill. kroner i årsregnskapet for 2024. Avskrivningene var basert på en gjennomsnittlig gjenværende levetid på 60 år. Basert på ny takst og nye vurderinger, varierer gjenværende levetid på 25-40 år på selve bygningene. Gjenværende brukstid på øvrige komponenter varierer mellom 1 og 7 år. Økt verdi på balanseførte bygg per 1.1.2024 er behandlet som korrigerende av tidligere års feil, og innebærer en økning på 48,5 mill. kroner i bygningenes gjenskaffelseskost (anskaffelseskost). Avskrivningene i 2024 var 7,047 mill. kroner for lav som følge av feilen.

Note 4 Andre driftskostnader

	31.12.2025	31.12.2024
Husleie	4 650 330	4 270 182
Vedlikehold egne bygg og anlegg	1 001 148	289 925
Andre kostnader til drift av eiendom og lokaler	3 877 237	4 059 168
Leie maskiner, inventar og lignende	1 684 951	1 449 364
Mindre utstyrsanskaffelser	1 537 566	1 193 218
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	6 108 035	6 735 221
Kjøp av konsulent tjenester	3 203 493	2 850 266
Kjøp av andre fremmede tjenester ²	2 877 432	3 464 712
Reiser og diett	616 863	445 450
Øvrige driftskostnader	1 253 179	1 098 472
Sum andre driftskostnader	26 810 234	25 855 978

Kjøp av konsulent tjenester

Beskrivelse	Sum per 31.12.2025
Forprosjekt ny hovedutstilling, prosjektledelse, utvikling m.m.	1 627 990
Organisasjonsutvikling	570 894
Regnskapstjenester i påvente av ansettelse	446 558
Utarbeidelse av tilstandsrapport og verditakst bygninger	230 731
Internrevisjon vedlikeholdssystem for togselskap	167 744
Innholdsproduksjon publikumsopplevelse	46 850
Belysning utstillinger	46 815
Juridiske tjenester	38 975
Annet	26 935
Totalt	3 203 493

Tilleggsinformasjon om operasjonelle leieavtaler

	Immaterielle eiendeler	Tomter, bygninger og annen fast eiendom	Maskiner og transportmidler	Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	Infrastruktureiendeler	Sum
Varighet inntil 1 år		677 442				677 442
Varighet 1-5 år		3 936 867	241 192	120 048		4 298 106
Varighet over 5 år						0
Kostnadsført leiebetaling for perioden	0	4 614 309	241 192	120 048	0	4 975 548

Årsrapport 2025 for Norsk jernbanemuseum

Norsk jernbanemuseum har følgende husleieavtaler på rapporteringstidspunktet inkl. varighet og husleiekostnad 2025:

Husleieforhold	Varighet	Årlig husleiekostnad	Oppsigelsestid
Helge R. Olsen Eiendom, Hensmoen	3	1 148 621	Ingen oppsigelse i avtaleperioden
Bane NOR, Lodalen Tinehus	3	293 308	12mnd.
Bane NOR, Filipstad lokstall	5	306 644	12 mnd.
Bane NOR, Hamar motorvognhall	2	190 750	6 mnd.
Bane NOR, Hamar ringstall	løpende	677 442	6 mnd.
Bane NOR, Flisa lokstall	5	17 269	6 mnd.
Tema eiendom, magasin Koltjernveien	2	1 182 274	Ingen oppsigelse i avtaleperioden
Stiftelsen Rallarmuseet, utstilling Finse	5	798 000	12 mnd.
Totalt husleieforhold		4 614 309	

Norsk jernbanemuseum har følgende andre avtaler på rapporteringstidspunktet inkl. varighet og kostnad 2025:

Leieforhold	Varighet	Årlig kostnad	
Helge R. Olsen Eiendom, avfukter Hensmoen	3	120 048	Ingen oppsigelse i avtaleperioden
Leasing av tre biler	2	241 192	

Note 5 Finansinntekter og finanskostnader

	31.12.2025	31.12.2024
Finansinntekter		
Valutagevinst (agio)	0	144
Renteinntekter	544	0
Sum finansinntekter	544	144
Finanskostnader		
Rentekostnad	4	8
Sum finanskostnader	4	8

Note 6A Sammenheng mellom avregnet med statskassen og mellomværende med statskassen

A) Forklaring til at periodens resultat ikke er lik endring i avregnet med statskassen i balansen (kongruensavvik)

	31.12.2025	31.12.2024	Endring
Avregnet med statskassen i balansen	127 329 708	98 826 785	34 502 923

Bakgrunnen for at periodens resultat ikke er lik endring i avregnet med statskassen i balansen for bruttobudsjetterte virksomheter er at konsernkontoene i Norges Bank inngår som en del av avregnet med statskassen i balansen. I tillegg hensyntas enkelte transaksjoner som ikke er knyttet til virksomhetens drift og transaksjoner som ikke medfører ut- eller innbetaling. Ovenfor vises de ulike postene som er grunnen til at endring i avregnet med statskassen i balansen ikke er lik periodens resultat.

Endring i avregnet med statskassen		
<i>Konsernkontoer i Norges Bank</i>		
- Konsernkonto utbetaling		-97 036 374
+ Konsernkonto innbetaling		8 311 073
<i>Netto trekk konsernkonto</i>		-88 725 301
<i>Innbetalinger og utbetalinger som ikke inngår i virksomheten drift (er gjennomstrømningsposter)</i>		
+ Utbetaling tilskuddsforvaltning og andre overføringer		39 971 550
<i>Bokføringer som ikke går over bankkonto, men direkte mot avregning med statskassen</i>		
+ Inntektsført fra bevilgning (underkonto 1991)		58 769 676
- Gruppeliv/arbeidsgiveravgift (underkonto 1985 og 1986)		-3 065 848
<i>Andre avstemmingsposter</i>		
Korrigerings av tidligere års regnskap - åpningsbalansen 1.1.24		-48 500 000
Korrigerings av tidligere års regnskap - avskrivninger 2024		7 047 000
<i>Forskjell mellom resultatført og netto trekk på konsernkonto</i>		-34 502 923
Resultat av periodens aktiviteter før avregning mot statskassen		0
Sum endring i avregnet med statskassen		-34 502 923

I årsregnskapet for 2024 utgjorde avregnet med statskassen kr 92 826 785. Endringen på kr 34 502 923 inkluderer retting av tidligere års feil med kr 41 453 000, som spesifisert under Andre avstemmingsposter ovenfor.

I balansen under statens kapital og gjeld er sammenligningstall for 31.12.2024, kr 134 279 785, innarbeidet.

Note 6B Sammenheng mellom avregnet med statskassen og mellomværende med statskassen
(bruttobudsjetterte virksomheter)

B) Forskjellen mellom avregnet med statskassen og mellomværende med statskassen

	31.12.2025	31.12.2025	
	Spesifisering av <u>bokført</u> avregning med statskassen	Spesifisering av <u>rapportert</u> mellomvæ- nde med statskassen	Forskjell
Immaterielle eiendeler og varige driftsmidler			
Varige driftsmidler	131 404 138	0	131 404 138
Sum	131 404 138	0	131 404 138
Finansielle anleggsmidler			
Sum	0	0	0
Omløpsmidler			
Beholdninger av varer og driftsmateriell	650 000	0	650 000
Kundefordringer	21 127	0	21 127
Andre fordringer	1 471 576	0	1 471 576
Bankinnskudd, kontanter og lignende	5 035	5 035	0
Sum	2 147 738	5 035	2 142 703
Langsiktige forpliktelser og gjeld			
Avsetninger langsiktige forpliktelser	-2 030 936	0	-2 030 936
Sum	-2 030 936	0	-2 030 936
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	-969 324	0	-969 324
Skyldig skattetrekk og andre trekk	-1 057 600	-1 122 932	65 332
Skyldige offentlige avgifter	919 384	1 439 302	-519 918
Avsatte feriepenger	-2 113 743	0	-2 113 743
Mottatt forskuddsbetaling	-2 199	-2 199	0
Annen gjeld til ansatte	-455 303	0	-455 303
Avsatt pensjonspremie til SPK, arbeidsgiverandel	0	-22 883	22 883
Annen kortsiktig gjeld	-512 447	24 140	-536 586
Sum	-4 191 232	315 428	-4 506 659
Sum	127 329 708	320 463	127 009 244

Mellomværende med statskassen består av kortsiktige fordringer og gjeld som etter økonomiregelverket er rapportert til statsregnskapet (S-rapport). Avregnet med statskassen viser finansieringen av virksomhetens netto eiendeler og gjeld.

Note 7 Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten

Tilskuddsforvaltning presenteres etter kontantprinsippet.

	31.12.2025	31.12.2024
Utbetaling av tilskudd til andre	39 971 550	38 190 550
Sum kundefordringer	39 971 550	38 190 550

Tilskudd utbetalt til andre		Utbetalt per 31.12.2025
BFM 66.01 Lyntogets venner	Prosjektstøtte	50 000
Marit By	Prosjektstøtte	3 049
MIA – Museene i Akershus	Prosjektstøtte	800 000
Norsk jernbaneklubb	Prosjektstøtte	9 860
Norsk jernbaneklubb – Verkstedgruppe Ski	Prosjektstøtte	119 928
Norsk jernbaneklubb, Gamle Vossebanen	Prosjektstøtte	606 600
Norsk museumstog	Prosjektstøtte	121 204
Nye Valdrebanelen	Prosjektstøtte	38 000
Setesdalsbanens venner	Prosjektstøtte	54 600
Stiftelsen Buskerudmuseet	Prosjektstøtte	730 000
Stiftelsen Buskerudmuseet, Avd. Krøderbanen	Prosjektstøtte	1 859 281
Stiftelsen Museum nord	Prosjektstøtte	555 200
Stiftelsen Norsk jernbanearv	Prosjektstøtte	221 829
Stiftinga Rallarmuseet Finse	Prosjektstøtte	250 000
Vest-Agdermuseet IKS	Prosjektstøtte	2 600 000
MIA – Museene i Akershus	Grunnstøtte og drifts- og vedlikeholdsstøtte	3 267 400
Norsk Industriarbeidermuseum Rjukanbanen	Grunnstøtte og drifts- og vedlikeholdsstøtte	2 076 000
Norsk Jernbaneklubb	Grunnstøtte og drifts- og vedlikeholdsstøtte	3 892 500
Norsk Jernbaneklubb, Gamle Vossebanen	Grunnstøtte og drifts- og vedlikeholdsstøtte	5 894 100
Stiftelsen Buskerudmuseet	Grunnstøtte og drifts- og vedlikeholdsstøtte	6 002 000
Thamshavnbanen – Museene i Sør-Trøndelag AS	Grunnstøtte og drifts- og vedlikeholdsstøtte	5 826 000
Vest-Agder-museet IKS	Grunnstøtte og drifts- og vedlikeholdsstøtte	4 994 000
Sum tilskudd til andre		39 971 550

Note 8 Beholdning av varer og driftsmateriell

	31.12.2025	31.12.2024
Anskaffelseskost		
Råvarer og innkjøpte halvfabrikata	0	0
Varer under tilvirkning	0	0
Ferdige egentilvirkede varer og driftsmateriell	0	0
Innkjøpte varer (ferdigvarer) og driftsmateriell	650 000	718 947
Sum anskaffelseskost	650 000	718 947
Ukurans		
Ukurans i råvarer og innkjøpte halvfabrikata	0	0
Ukurans i varer under tilvirkning	0	0
Ukurans i ferdige egentilvirkede varer	0	0
Ukurans i innkjøpte varer (ferdigvarer) ¹	0	113 547
Nedskrivning av driftsmateriell	0	0
Sum ukurans		0
Sum beholdning av varer og driftsmateriell	650 000	605 399

¹ Ukurans – varer i butikk

Note 9 Kundefordringer

	31.12.2025	31.12.2024
Kundefordringer til pålydende	21 127	375
Sum kundefordringer	21 127	375

Note 10 Opptjente, ikke fakturerte inntekter / Mottatt forskuddsbetaling

	31.12.2025	31.12.2024
Opptjente, ikke fakturerte inntekter (fordring)		
Sum opptjente, ikke fakturerte inntekter	0	0
Mottatt forskuddsbetaling (gjeld)		
Gavekort	2 199	2 055
Sum mottatt forskuddsbetaling	2 199	2 055

Note 11 Andre kortsiktige fordringer

	31.12.2025	31.12.2024
Forskuddsbetalte leie	109 450	404 474
Andre forskuddsbetalte kostnader	29 600	486 682
Andre fordringer	1 332 525	458 690
Sum andre kortsiktige fordringer	1 471 576	1 349 846

Grunnen til avvik i sum forskuddsbetalt leie og andre forskuddsbetalte kostnader, er at Norsk jernbanemuseum mottok faktura som gjaldt 1. kvartal 2025 i desember 2024 for Filipstad lokstall, Hamar ringstall og Lodalen tinehus, mens fakturaene som gjaldt 1. kvartal 2026 for samme leieforhold, kom i januar 2026.

Note 12 Bankinnskudd, kontanter og lignende

	31.12.2025	31.12.2024
Kontantbeholdning butikk	5 035	5 000
Sum bankinnskudd, kontanter og lignende	5 035	5 000

Note 13 Avsetning for langsiktige forpliktelser

	31.12.2025	31.12.2024
Avsetning for langsiktige forpliktelser	2 030 936	2 617 081
Sum avsetning for langsiktige forpliktelser	2 030 936	2 617 081

Avsetning for langsiktige forpliktelser til utbetaling består av kompensasjon for livslang fribillett for noen ansatte.

Note 14 Annen kortsiktig gjeld

	31.12.2025	31.12.2024
Gjeld til ansatte	431 163	491 987
Avsetning for lønnsoppgjøret 2024	0	401 682
Påløpte kostnader	22 388	0
Avstemmingsdifferanser ved rapportering til statsregnskapet	0	0
Avsatt pensjonspremie til SPK, arbeidsgiverandel	0	0
Annen kortsiktig gjeld	514 198	0
Sum annen kortsiktig gjeld	967 749	893 669

På bakgrunn av at lønnsoppgjøret i staten for 2024 ikke var ferdigstilt før i slutten av november, har ikke virksomheten utbetalt resultatet av lønnsoppgjøret i 2024. Virksomheten gjorde derfor et estimat for lønnsavsetningen for det sentrale lønnsoppgjøret (lokale og eventuelt sentrale tillegg) per 31.12.2024. Avsetningen inkluderte også virksomhetens eget bidrag til lønnsforhandlinger utover det som er fremforhandlet sentralt.